

ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΜΗΤΗΡΙΩΝ

ΔΗΜΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(Κοιμητήρια «Αναστάσεως του Κυρίου», «Αγίου Παύλου (Μαλακοπής)», «Ευαγγελίστριας» και «Αγίας Παρασκευής»)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η λειτουργία των Κοιμητηρίων αποτελεί βασική υπηρεσία κοινής ωφέλειας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και συνδέεται άμεσα με τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τη δημόσια υγεία και την κοινωνική συνοχή.

Η ανάγκη έκδοσης του παρόντος Κανονισμού προκύπτει από:

1. Την υποχρέωση του Δήμου να διασφαλίζει την εύρυθμη, διαφανή και ενιαία διαχείριση των Κοιμητηρίων που βρίσκονται εντός των διοικητικών του ορίων.
2. Τη διαπίστωση διαφοροποιήσεων και ελλείψεων στην εφαρμογή των υφιστάμενων πρακτικών, λόγω της παλαιότητας των ρυθμίσεων.
3. Την ανάγκη εναρμόνισης με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, όπως αυτό διαμορφώνεται από τον Ν. 5314/2026 «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ιδίως τα άρθρα 318 και 423), τους Α.Ν. 445/1968 και 582/1968 και τις ισχύουσες υγειονομικές διατάξεις.
4. Την υποχρέωση προστασίας της δημόσιας υγείας μέσω της ορθής διαχείρισης των ενταφιασμών και των εκταφών, σύμφωνα με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας.
5. Την ανάγκη διασφάλισης διαφάνειας και ίσης μεταχείρισης των δημοτών ως προς την πρόσβαση σε θέσεις ταφής και σε υπηρεσίες των Κοιμητηρίων.
6. Την ανάγκη ορθολογικής οικονομικής διαχείρισης των Κοιμητηρίων, μέσω σαφούς καθορισμού τελών και δικαιωμάτων, ώστε να καλύπτεται το κόστος λειτουργίας, συντήρησης και αναβάθμισης των υποδομών.
7. Την ανάγκη προστασίας και αναβάθμισης της εικόνας των Κοιμητηρίων ως χώρων μνήμης, σεβασμού και πολιτισμού, καθώς και προσαρμογής σε σύγχρονες πρακτικές ψηφιοποίησης και προστασίας του περιβάλλοντος.

Με τον παρόντα Κανονισμό θεσπίζεται ενιαίο, σαφές και λειτουργικό πλαίσιο κανόνων, το οποίο διασφαλίζει την αποτελεσματική διοίκηση των Κοιμητηρίων και την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄ – ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Άρθρο 1 – Αντικείμενο και σκοπός

1. Ο παρών Κανονισμός ρυθμίζει τους όρους διοίκησης, λειτουργίας, χρήσης και διαχείρισης των Κοιμητηρίων που ανήκουν στον Δήμο Θεσσαλονίκης, καθώς και κάθε σχετικό θέμα ταφής, εκταφής και φύλαξης οστών.
2. Σκοπός του παρόντος είναι:

- α) η εύρυθμη και αξιοπρεπής λειτουργία των Κοιμητηρίων,
- β) ο σεβασμός προς τους νεκρούς,
- γ) η προστασία της δημόσιας υγείας,
- δ) η διαφάνεια στη διαχείριση των χώρων ταφής.

Άρθρο 2 – Νομικό πλαίσιο

Ο Κανονισμός εκδίδεται δυνάμει:

- α) του Ν. 5314/2026 «Κώδικας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» (ΦΕΚ Α΄ 103/29.06.2026) και ειδικότερα του άρθρου 318 «Δημοτικές κανονιστικές πράξεις τοπικού ενδιαφέροντος», η παρ. 2 του οποίου ορίζει:
«Οι αποφάσεις της παρ. 1 λαμβάνονται από το δημοτικό συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του. Για τη διαμόρφωση της απόφασης, το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις των αρμόδιων κοινωνικών και επαγγελματικών φορέων και ομάδων δημοτών και κατοίκων της περιφέρειας του δήμου, με τους οποίους έρχεται σε διαβούλευση, καθώς και τυχόν ειδικές μελέτες που έχουν εκπονηθεί για την αντιμετώπιση των ανωτέρω ζητημάτων. Το σχέδιο της κανονιστικής απόφασης αναρτάται σε δημόσια διαβούλευση για τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ημέρες στον ιστότοπο του δήμου και η αρμόδια υπηρεσία καταρτίζει έκθεση για τις παρατηρήσεις επί των σχολίων της διαβούλευσης, πριν από την εισαγωγή και ψήφισή του στο δημοτικό συμβούλιο. Εάν η κανονιστική απόφαση αφορά αποκλειστικά στην περιφέρεια μίας δημοτικής κοινότητας, το δημοτικό συμβούλιο λαμβάνει την απόφασή του μετά από γνώμη του οικείου συμβουλίου δημοτικής κοινότητας ή εκπροσώπου δημοτικής κοινότητας.»
- β) του άρθρου 423 «Τέλος λειτουργίας νεκροταφείων» του ίδιου Κώδικα, σύμφωνα με το οποίο τα τέλη για το σύνολο των ενεργειών ταφής και διατήρησης της μνήμης επιβάλλονται υποχρεωτικά με τον κανονισμό λειτουργίας του νεκροταφείου,
- γ) του Α.Ν. 445/1968 «Περί νεκροταφείων και ενταφιασμού νεκρών» (ΦΕΚ Α΄ 130),
- δ) του Α.Ν. 582/1968 «Περί δημοτικών και κοινοτικών κοιμητηρίων» (ΦΕΚ Α΄ 225),
- ε) του Π.Δ. 210/1975 «Περί ταριχεύσεως, μεταφοράς και ταφής νεκρών και οστών ανθρώπων» (ΦΕΚ Α΄ 63),
- στ) του Ν. 344/1976 «Περί ληξιαρχικών πράξεων» (ΦΕΚ Α΄ 143), όπως ισχύει,
- ζ) του Ν. 1315/1983 «Περί κυρώσεως της Συμφωνίας 80/26.10.1973 του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη μεταφορά των σορών μεταξύ των Κρατών-Μελών του» (ΦΕΚ Α΄ 3),
- η) του Π.Δ. 1128/1980 «Περί ορισμού αποστάσεων διά την ίδρυση κοιμητηρίων» (ΦΕΚ Α΄ 284),
- θ) των άρθρων 966 και 970 του Αστικού Κώδικα,
- ι) του Ν. 1599/1986 «Σχέσεις Κράτους – πολίτη, καθιέρωση νέου τύπου δελτίου ταυτότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 75), όπως ισχύει,
- ια) του Ν. 2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α΄ 45), όπως ισχύει,
- ιβ) της Υ.Α. Α5/1210/1978 «Περί όρων ιδρύσεως κοιμητηρίων» (ΦΕΚ Β΄ 424).

Άρθρο 3 – Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού νοούνται ως:

- α) «Ενδιαφερόμενος»: το φυσικό πρόσωπο που δηλώνεται από το γραφείο τελετών, κατά τη δήλωση της κηδείας, ως υπεύθυνος για τον θανόντα, με ονοματεπώνυμο, πατρώνυμο, Α.Φ.Μ., διεύθυνση κατοικίας, τηλέφωνο και διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, ή το πρόσωπο που τον αντικαθιστά κατά τα άρθρα 26 παρ. 3, 39 παρ. 5 και 41 παρ. 5. Ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να γνωστοποιεί στην Υπηρεσία κάθε μεταβολή των στοιχείων επικοινωνίας του. Οι κοινοποιήσεις της Υπηρεσίας στα τελευταία δηλωθέντα στοιχεία θεωρούνται νόμιμες.
- β) «Εντολή εκταφής»: η γραπτή, αριθμημένη πράξη του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος με την οποία διατάσσεται συγκεκριμένη εκταφή (άρθρο 28).
- γ) «Πρόγραμμα εκταφών»: ο κατάλογος των εντολών εκταφής ορισμένης περιόδου (άρθρο 28 παρ. 3).
- δ) «Επόπτης εκταφής»: ο υπάλληλος που ορίζεται κατά το άρθρο 29 παρ. 1 και έχει την ευθύνη της ορθής εκτέλεσης της εκταφής.
- ε) «Υπηρεσία»: το αρμόδιο κατά τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων του Δήμου Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 4 – Νομική φύση των Κοιμητηρίων

1. Τα Κοιμητήρια είναι πράγματα εκτός συναλλαγής κατά το άρθρο 966 του Αστικού Κώδικα. Σύμφωνα με το άρθρο 970 του Αστικού Κώδικα, μπορεί να αποκτάται επ' αυτών ιδιαίτερο ιδιωτικό δικαίωμα (ειδικό δικαίωμα χρήσης) για ορισμένο χώρο ταφής, μέσω της σύστασης οικογενειακού τάφου.
2. Η παραχώρηση ιδιαίτερου δικαιώματος ταφής από τον Δήμο αποτελεί διοικητική παραχώρηση άδειας χρήσης δημοτικού πράγματος. Οι σχετικές πράξεις του Δήμου είναι εκτελεστές διοικητικές πράξεις.
3. Ο χώρος για τον οποίο παρέχεται δικαίωμα χρήσης δεν αποτελεί περιουσιακό στοιχείο εκείνου προς τον οποίο έγινε η παραχώρηση. Απαγορεύεται ρητά η μεταβίβασή του σε οποιονδήποτε τρίτο και για οποιαδήποτε αιτία, εκτός των ρητών εξαιρέσεων του παρόντος Κανονισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ – ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Άρθρο 5 – Ιδιοκτησία και διοίκηση

1. Τα Κοιμητήρια ανήκουν κατά κυριότητα στον Δήμο και διοικούνται από τις αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες, όπως ορίζεται στον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας.
2. Ο Δήμος είναι υπεύθυνος, με ίδια μέσα ή μέσω αναδόχων, για:
 - α) τη λειτουργία και τη συντήρηση των Κοιμητηρίων,
 - β) τη φύλαξη των χώρων,

- γ) τη διαχείριση των ταφών και των εκταφών,
 - δ) την είσπραξη των προβλεπόμενων τελών και δικαιωμάτων,
 - ε) την τήρηση αρχείων και μητρώων, σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή, τα οποία περιλαμβάνουν:
 - βιβλίο αλφαβητικού ευρετηρίου ενταφιασμών,
 - βιβλίο οικογενειακών τάφων,
 - βιβλίο ανακομιδής οστών,
 - βιβλίο οστών που φυλάσσονται σε οστεοφυλάκια,
 - φάκελο αρχείου ληξιαρχικών πράξεων θανάτου και ιατρικών βεβαιώσεων θανάτου,
 - σχεδιαγράμματα των Κοιμητηρίων,
 - στ) την εφαρμογή του παρόντος Κανονισμού.
3. Κάθε πράξη ταφής, παράτασης, εκταφής και μεταφοράς οστών καταχωρίζεται στα μητρώα της παρ. 2 περ. ε' και στο πληροφοριακό σύστημα την ίδια ημέρα και πάντως έως την επόμενη εργάσιμη.

Άρθρο 6 – Δομή και χωροταξία των Κοιμητηρίων

1. Τα Κοιμητήρια περιλαμβάνουν:
 - α) χώρους ταφής,
 - β) οικογενειακούς τάφους,
 - γ) οστεοφυλάκια,
 - δ) χωνευτήρια,
 - ε) ναούς ή παρεκκλήσια,
 - στ) βοηθητικούς και διοικητικούς χώρους.
2. Οι χώροι ταφής του Κοιμητηρίου «Αναστάσεως του Κυρίου» διακρίνονται στους εξής τομείς:

A. Γενικοί ταφώνες

Οι γενικοί ταφώνες βρίσκονται στα ταφικά τετράγωνα Α1α και Α1δ, στο κέντρο του Κοιμητηρίου εκατέρωθεν του Ιερού Ναού, καθώς και στα ταφικά τετράγωνα Β1α, Β1δ, Β2α, Β2δ, Β3δ, Α2α, Α2δ, Α3α και Α3δ.

B. Οικογενειακοί ταφώνες

Οι οικογενειακοί ταφώνες βρίσκονται στα ταφικά τετράγωνα Οα, Οδ, Ο1α, Ο1δ, Ο2α, Ο2δ, Ο3α και Ο3δ.

Γ. Ειδικοί ταφώνες

- Κληρικοί Ι.Μ. Θεσσαλονίκης: Πίσω από το Ιερό Βήμα του Ιερού Ναού Αναστάσεως του Κυρίου, σε χώρο που έχει παραχωρηθεί από τον Δήμο Θεσσαλονίκης (ΑΔΑ 6Θ36ΩΡ5-ΠΞ1), έχει κατασκευαστεί και συντηρείται από την Ιερά Μητρόπολη Θεσσαλονίκης ταφώνας κληρικών, για τον ενταφιασμό κληρικών της Ιεράς Μητροπόλης ή ιερέων που έχουν υπηρετήσει σε αυτήν. Για τον χρόνο εκταφής και τις παρατάσεις ισχύουν όσα ορίζονται

για τους λοιπούς τάφους τετραετούς ταφής. Οι τάφοι είναι ομοιόμορφοι και δεν επιτρέπονται μεμονωμένες αισθητικές παρεμβάσεις.

- Έμβρυα για τα οποία έχει εκδοθεί ληξιαρχική πράξη θανάτου, βρέφη και νήπια έως πέντε (5) ετών ενταφιάζονται σε ξεχωριστές ζώνες ταφής (ταφώνες 1 και 10 έως 17), σύμφωνα με το άρθρο 40.
- Αζήτητοι θανόντες ενταφιάζονται στους ταφώνες 7 και 21.
- Αλλόθρησκοι θανόντες ενταφιάζονται στον ταφώνα 9, χωρίς να αποκλείεται ο ενταφιασμός τους και σε άλλους ταφώνες.
- Θανόντες από COVID-19 ή από λοιμώδες νόσημα που υπάγεται στον Διεθνή Υγειονομικό Κανονισμό, σύμφωνα με την αιτία θανάτου που αναγράφεται στη ληξιαρχική πράξη ή στο πιστοποιητικό θανάτου, ενταφιάζονται αποκλειστικά στους ταφώνες 2 έως 5, 6, 8, 18 έως 20, 22 έως 24 και 47 έως 55. Το φέρετρο δεν ανοίγεται. Η εκταφή διενεργείται μετά την πάροδο του χρόνου που ορίζεται στο άρθρο 24 παρ. 3.

Άρθρο 7 – Αριθμός και ονομασία των Κοιμητηρίων

Ο Δήμος Θεσσαλονίκης είναι κύριος, διοικεί και διαχειρίζεται τα ακόλουθα Κοιμητήρια:

- α) «Αναστάσεως του Κυρίου», όπου ενταφιάζονται θανόντες ανεξάρτητα από θρήσκευμα ή εθνικότητα,
- β) «Αγίου Παύλου (Μαλακοπής)», όπου ενταφιάζονται θανόντες ανεξάρτητα από θρήσκευμα ή εθνικότητα,
- γ) «Ευαγγελίστριας», όπου, δυνάμει της υπ' αριθμ. 381/1982 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, έχει απαγορευθεί η διενέργεια νέων ενταφιασμών. Επιτρέπεται αποκλειστικά η χρήση των ήδη υφιστάμενων οικογενειακών τάφων για την τοποθέτηση οστών ή τέφρας, καθώς και η χρήση του υφιστάμενου οστεοφυλακίου,
- δ) «Αγίας Παρασκευής», όπου, δυνάμει της υπ' αριθμ. 296/1991 απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου, έχει απαγορευθεί η διενέργεια νέων ενταφιασμών. Επιτρέπεται αποκλειστικά η χρήση των ήδη υφιστάμενων οικογενειακών τάφων για την τοποθέτηση οστών ή τέφρας.

Άρθρο 8 – Ωράριο λειτουργίας

1. Τα Κοιμητήρια είναι ανοικτά για τους επισκέπτες όλες τις ημέρες του έτους, από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου.
2. Η εξυπηρέτηση του κοινού γίνεται κατά τις ώρες 08:00 – 14:00.
3. Απαγορεύεται η είσοδος και η παραμονή στα Κοιμητήρια, εργαζομένων και μη, κατά τις ώρες που αυτά είναι κλειστά. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η διανυκτέρευση των συγγενών που συνοδεύουν τον νεκρό στα νεκροστάσια, με άδεια της Υπηρεσίας.
4. Το οστεοφυλάκιο είναι ανοικτό τις καθημερινές και τα Σάββατα, από 08:00 έως 14:00. Τις Κυριακές και τις αργίες παραμένει κλειστό, πλην της Μεγάλης Παρασκευής, του απογεύματος της Παρασκευής που προηγείται κάθε Ψυχосάββατου και των Ψυχосάββατων, οπότε παραμένει ανοικτό από την ανατολή έως τη δύση του ηλίου.

5. Οι εργασίες των μαρμαροτεχνιτών εκτελούνται από Δευτέρα έως Σάββατο, από 07:30 έως 17:00, εκτός αργιών.
6. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπως ακραία καιρικά φαινόμενα ή φυσικές καταστροφές, η Υπηρεσία μπορεί να προσαρμόζει το ωράριο κατά περίπτωση, για την εύρυθμη λειτουργία των Κοιμητηρίων.

Άρθρο 9 – Αρμόδια όργανα

1. Η διοίκηση και η διαχείριση των Κοιμητηρίων ασκούνται από τον Δήμο μέσω των αρμόδιων υπηρεσιών που προβλέπει ο Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας.
2. Η είσπραξη των τελών, των δικαιωμάτων και των λοιπών εσόδων των Κοιμητηρίων γίνεται από το αρμόδιο Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων του Δήμου.

Άρθρο 10 – Υποχρεώσεις των υπηρεσιών και του προσωπικού του Δήμου

1. Την εποπτεία του διοικητικού και εργατοτεχνικού προσωπικού των Κοιμητηρίων ασκεί ο Δήμαρχος ή ο αρμόδιος Αντιδήμαρχος, όπως ορίζεται με απόφαση Δημάρχου, σύμφωνα με τον παρόντα Κανονισμό και τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου.
2. Οι υπηρεσίες του Δήμου υποχρεούνται:
 - α) να μεριμνούν για την καλή λειτουργία όλων των εγκαταστάσεων,
 - β) να μεριμνούν για την καθαριότητα και την ευπρέπεια των κοινόχρηστων χώρων των Κοιμητηρίων,
 - γ) να μεριμνούν για τη συντήρηση του συνόλου των υποδομών των Κοιμητηρίων, ιδίως των κτηρίων (συμπεριλαμβανομένου του ελαιοχρωματισμού τους), των διαδρόμων και των κρασπέδων των τάφων, των οδών και των πλακόστρωτων πεζοδρομίων,
 - δ) να μεριμνούν για την περιποίηση του πρασίνου των κοινόχρηστων χώρων,
 - ε) να γνωστοποιούν τον παρόντα Κανονισμό με ανάρτησή του στην ιστοσελίδα του Δήμου και με τοποθέτησή του σε εμφανή σημεία των Κοιμητηρίων.
3. Το προσωπικό του Τμήματος Διαχείρισης Κοιμητηρίων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, υποχρεούται:
 - α) να συμπεριφέρεται στους συναλλασσόμενους πολίτες με ευγένεια και ευπρέπεια, ανάλογη με τις ιδιαίτερες συνθήκες του χώρου των Κοιμητηρίων,
 - β) να επιδεικνύει τον απαιτούμενο σεβασμό και την ανάλογη κατανόηση,
 - γ) να καθοδηγεί τους πολίτες στην επιλογή της καταλληλότερης λύσης σε κάθε αίτημα,
 - δ) να αντιμετωπίζει τους πολίτες και τους επαγγελματίες που δραστηριοποιούνται στον χώρο με τρόπο αντικειμενικό, ουδέτερο και αμερόληπτο.
4. Στο προσωπικό του Τμήματος Διαχείρισης Κοιμητηρίων, με οποιαδήποτε σχέση εργασίας, απαγορεύεται:
 - α) να αναπτύσσει οποιαδήποτε συναλλαγή με εργολάβους κηδειών ή με ιδιώτες κάθε είδους που δραστηριοποιούνται στον χώρο,

- β) να συνάπτει οποιαδήποτε οικονομική ή εργασιακή σχέση με γραφεία τελετών ή άλλους επαγγελματίες του χώρου,
 - γ) να προωθεί ή να υποδεικνύει οποιονδήποτε επαγγελματία που δραστηριοποιείται στον χώρο.
5. Κάθε οικονομική ή άλλη συναλλαγή ή σχέση κατά την παρ. 4, καθώς και κάθε παραβίαση της αρχής της αμεροληψίας, αποτελεί βαρύ πειθαρχικό παράπτωμα και επισύρει τις νόμιμες πειθαρχικές ποινές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ – ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΑΦΗΣ

Άρθρο 11 – Κατηγορίες τάφων

Οι τάφοι διακρίνονται σε:

- α) απλούς (τετραετούς ταφής),
- β) οικογενειακούς,
- γ) διακεκριμένους (εφόσον προβλέπονται).

Άρθρο 12 – Δικαιούχοι

Στα Κοιμητήρια του Δήμου ενταφιάζεται κάθε θανών, ανεξαρτήτως θρησκειότητας ή εθνικότητας, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Α.Ν. 582/1968.

Άρθρο 13 – Ενταφιασμός νεκρών

1. Η ταφή των νεκρών διενεργείται από Δευτέρα έως Παρασκευή και, κατ' εξαίρεση, για λόγους υγειονομικούς, θρησκευτικούς ή κοινωνικούς, το Σάββατο και την Κυριακή, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία περί δημόσιας υγείας, και υποχρεωτικά εντός των Δημοτικών Κοιμητηρίων (άρθρο 2 παρ. 3 του Α.Ν. 582/1968). Εξαιρούνται οι θεσμοθετημένες περιπτώσεις Μονών, Ησυχαστηρίων και περιβόλων ιδρυμάτων για τον ενταφιασμό εξεχουσών προσωπικοτήτων (άρθρο 52 παρ. 3 του Ν. 1416/1983).
2. Η ταφή νεκρών που μεταφέρονται από το εξωτερικό επιτρέπεται εφόσον έχουν τηρηθεί οι διατάξεις του Π.Δ. 210/1975 και του Ν. 1315/1983.
3. Οι τάφοι που παραχωρούνται για την ταφή των θανόντων καθορίζονται αυστηρά από την υφιστάμενη ρυμοτομία των Κοιμητηρίων. Η πιστή εφαρμογή της ρυμοτομίας είναι υποχρεωτική και απαγορεύεται κάθε παρέκκλιση.
4. Το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί να καθορίζει τα τμήματα ή τις ζώνες ταφής, καθώς και να καταργεί ή να συγχωνεύει τμήματα, ανάλογα με τις λειτουργικές ανάγκες.
5. Απαγορεύονται οι ενταφιασμοί εκτός των συγκεκριμένων και σαφώς οριοθετημένων ταφικών τμημάτων. Ειδικότερα, στο Κοιμητήριο «Αναστάσεως του Κυρίου» οι ενταφιασμοί τετραετούς ταφής επιτρέπονται μόνο στους ταφώνες που ορίζονται στο άρθρο 6 παρ. 2.

Άρθρο 14 – Διαδικασία ταφής

1. Η ταφή διενεργείται μετά την παρέλευση τουλάχιστον δώδεκα (12) ωρών από τον νόμιμα πιστοποιημένο θάνατο. Σε περίπτωση νεκροψίας-νεκροτομής, η ταφή διενεργείται αμέσως μετά την ολοκλήρωσή της.
2. Απαραίτητο δικαιολογητικό είναι η ληξιαρχική πράξη θανάτου, στην οποία αναγράφονται ο ακριβής τόπος, η ημερομηνία και η ώρα της ταφής.
3. Για την τοποθέτηση σορού σε ψυκτικό θάλαμο απαιτείται η επίδειξη του πρωτότυπου πιστοποιητικού θανάτου.

Άρθρο 15 – Δήλωση κηδειών – Καθορισμός θέσεων ταφής

1. Η δήλωση των κηδειών γίνεται αποκλειστικά ψηφιακά, από τα νόμιμα αδειοδοτημένα γραφεία τελετών, χωρίς εμπλοκή των συγγενών ή των οικείων των θανόντων. Αν ο θάνατος προκλήθηκε από λοιμώδες νόσημα, το γραφείο τελετών υποχρεούται να ενημερώσει την Υπηρεσία κατά τη δήλωση. Τα έντυπα ταφής, που περιέχουν το νομικό καθεστώς των Κοιμητηρίων για την ενημέρωση των συγγενών, αποστέλλονται σε αυτούς ηλεκτρονικά ή μέσω του γραφείου τελετών.
2. Έως την έναρξη λειτουργίας της σχετικής ηλεκτρονικής εφαρμογής, η δήλωση των κηδειών γίνεται τηλεφωνικά.
3. Ο καθορισμός των θέσεων ενταφιασμού γίνεται με αδιάβλητη ηλεκτρονική διαδικασία τυχαίας επιλογής (κλήρωση). Τη διαδικασία μπορούν να παρακολουθούν ένας εκπρόσωπος κάθε γραφείου τελετών που έχει δηλώσει κηδεία ή ένας συγγενής κάθε θανόντος του οποίου η κηδεία έχει δηλωθεί. Από την κλήρωση εξαιρούνται οι θέσεις ενταφιασμού θανόντων που έχουν συγγένεια α' βαθμού με ήδη ενταφιασμένο πρόσωπο, εφόσον δεν έχουν παρέλθει δύο (2) έτη από την ταφή του τελευταίου.
4. Τηρείται μητρώο γραφείων τελετών, στο οποίο καταχωρίζονται όλα τα γραφεία τελετών που πραγματοποιούν ενταφιασμούς στα Κοιμητήρια του Δήμου. Η εγγραφή στο μητρώο αποτελεί προϋπόθεση για τη διενέργεια ενταφιασμών. Για την εγγραφή απαιτείται η προσκόμιση αντιγράφου της άδειας λειτουργίας του γραφείου τελετών από την αρμόδια αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' – ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΤΑΦΟΙ

Άρθρο 16 – Οικογενειακοί τάφοι: σύσταση, χρήση, παραχώρηση και κατάργηση

1. Στα Κοιμητήρια του Δήμου μπορούν να παραχωρούνται χώροι για τη σύσταση οικογενειακού τάφου, κατόπιν καταβολής του αναλογούντος τέλους. Το ύψος του τέλους καθορίζεται ετησίως με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 423 του Ν. 5314/2026. Η παραχώρηση αποτελεί εξαιρετικό μέτρο, άμεσα συναρτώμενο με τη διαθεσιμότητα των χώρων ταφής.
2. Στο Κοιμητήριο «Αναστάσεως του Κυρίου» η παραχώρηση χώρων για οικογενειακούς τάφους περιορίζεται αποκλειστικά στους ταφώνες Οα, Οδ, Ο1α, Ο1δ, Ο2α, Ο2δ, Ο3α και Ο3δ.

3. Στα Κοιμητήρια «Αγίας Παρασκευής», «Ευαγγελίστριας» και «Αγίου Παύλου (Μαλακοπής)» απαγορεύεται η παραχώρηση και σύσταση νέων οικογενειακών τάφων.
4. Η διαδικασία σύστασης κινείται με έγγραφη αίτηση του ενδιαφερομένου και εισήγηση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Υπηρεσίας. Η παραχώρηση γίνεται αποκλειστικά υπέρ φυσικού προσώπου, στο όνομα του αιτούντος, με απόφαση του Δημάρχου ή του αρμόδιου Αντιδημάρχου. Απαγορεύεται η παραχώρηση οικογενειακού τάφου από κοινού σε δύο ή περισσότερα πρόσωπα.
5. Το δικαίωμα χρήσης του τάφου αποκτάται πλήρως αμέσως μετά την ολοσχερή εξόφληση του τέλους και την έκδοση της πράξης παραχώρησης.
6. Σε περίπτωση καταβολής του τέλους σε δόσεις, η χρήση του τάφου επιτρέπεται αμέσως μετά την υπογραφή της πράξης και την καταβολή της προβλεπόμενης προκαταβολής. Η μη τήρηση του διακανονισμού συνεπάγεται την αυτοδίκαιη ανάκληση της πράξης παραχώρησης, ενώ τα ήδη καταβληθέντα ποσά παρακρατούνται υπέρ του Δήμου. Εάν έχει ήδη γίνει ταφή ή εναπόθεση οστών στον τάφο, αυτός μετατρέπεται αυτοδικαίως σε τάφο τετραετούς ταφής και, με τη λήξη της τετραετίας, ο αιτών ειδοποιείται εγγράφως να προσέλθει για την ανακομιδή των οστών. Προϋπόθεση για κάθε ταφή σε οικογενειακό τάφο είναι η πλήρης απουσία ληξιπρόθεσμων οφειλών του τάφου προς τον Δήμο.
7. Η παραχώρηση χώρου για σύσταση οικογενειακού τάφου αποδεικνύεται:
 - α) από το αποδεικτικό είσπραξης του τέλους,
 - β) από την πράξη παραχώρησης.Σε περίπτωση απώλειας του τίτλου χρήσης, η Υπηρεσία χορηγεί αντίγραφο με βάση το αρχείο της.
8. Σε περίπτωση κατάργησης ή ακρήστευσης Κοιμητηρίου, ο Δήμος δεν υπέχει καμία υποχρέωση για τη μεταφορά των οικογενειακών τάφων και των μνημείων τους σε άλλο Κοιμητήριο, ούτε για την παραχώρηση χώρου για σύσταση οικογενειακού τάφου σε άλλο Κοιμητήριο χωρίς την καταβολή ολόκληρου του τέλους παραχώρησης που ισχύει κατά τον χρόνο εκείνο.
9. Η ταφή σε οικογενειακό τάφο πραγματοποιείται αποκλειστικά τις απογευματινές ώρες, ώστε να εκτελούνται από την Υπηρεσία οι αναγκαίες εργασίες προετοιμασίας του ταφικού μνημείου.
10. Το τέλος παραχώρησης καταβάλλεται είτε εφάπαξ είτε σε δόσεις, ο αριθμός και το ύψος των οποίων καθορίζονται με την ετήσια απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου για τα τέλη (άρθρο 41 παρ. 4).

Άρθρο 17 – Δικαιούχοι ταφής σε οικογενειακούς τάφους

1. Με τη σύσταση του οικογενειακού τάφου, αποκλειστικό δικαίωμα ταφής σε αυτόν έχουν:
 - α) ο αρχικός δικαιούχος και οι κατιόντες του,
 - β) όσα πρόσωπα ορίσει ονομαστικά ο αρχικός δικαιούχος κατά τη σύσταση του τάφου, με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 μέσω της ψηφιακής πύλης gov.gr.
2. Δεν επιτρέπεται ταφή ως φιλοξενία.

3. Στις οστεοθήκες των οικογενειακών τάφων τοποθετούνται μόνο τα οστά των δικαιούχων της παρ. 1.
4. Η έγγραφη συναίνεση που απαιτείται κατά τον παρόντα Κανονισμό παρέχεται σε κάθε περίπτωση με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 μέσω της ψηφιακής πύλης gov.gr.
5. Όλοι οι δικαιούχοι έχουν ίσα δικαιώματα χρήσης του τάφου. Δεν αναγνωρίζεται προνόμιο χρήσης σε όποιον καταβάλλει τα τέλη και τα δικαιώματα συντήρησης, τα οποία οφείλουν εις ολόκληρον όλοι οι δικαιούχοι έναντι του Δήμου.
6. Η περιποίηση των οικογενειακών τάφων γίνεται με αποκλειστική ευθύνη των δικαιούχων.

Άρθρο 18 – Δικαίωμα ταφής σε οικογενειακό τάφο κατ' εξαίρεση

1. Πρόσωπα που δεν περιλαμβάνονται στους δικαιούχους του άρθρου 17 παρ. 1 μπορούν, κατ' εξαίρεση, να ενταφιαστούν σε οικογενειακό τάφο, εφόσον συνδέονται με τον αρχικό δικαιούχο με συγγένεια εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, με έγγραφη συναίνεση του δικαιούχου και καταβολή ειδικού τέλους. Το τέλος αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από το πενήντα τοις εκατό (50%) του εκάστοτε ισχύοντος τέλους σύστασης οικογενειακού τάφου.
2. Οι κατηγορίες και τα ποσοστά του ειδικού τέλους, επί του τέλους σύστασης οικογενειακού τάφου, ορίζονται ως εξής:
 - αδέρφια του αρχικού δικαιούχου που έχουν συνάψει γάμο ή σύμφωνο συμβίωσης, καθώς και οι σύζυγοι ή σύμβιοί τους: 50%,
 - τέκνα αδελφών του αρχικού δικαιούχου και οι σύζυγοι ή σύμβιοί τους: 50%,
 - πρώτα εξαδέρφια του αρχικού δικαιούχου και οι σύζυγοι ή σύμβιοί τους: 75%,
 - τέκνα εξαδέλφων του αρχικού δικαιούχου και οι σύζυγοι ή σύμβιοί τους: 75%,
 - αδέρφια του/της συζύγου ή συμβίου του αρχικού δικαιούχου και τα τέκνα τους: 75%.
3. Το δικαίωμα του παρόντος άρθρου είναι αυστηρά προσωπικό και εξαντλείται με την ανακομιδή των οστών του συγκεκριμένου προσώπου. Ο βαθμός συγγένειας προς τον αρχικό δικαιούχο αποδεικνύεται με πιστοποιητικό οικογενειακής κατάστασης ή άλλο δημόσιο έγγραφο.
4. Εάν διαπιστωθεί μετά την ταφή ότι ο θανών δεν ανήκει στις κατηγορίες της παρ. 2, καταβάλλεται το εκατό τοις εκατό (100%) του τέλους σύστασης οικογενειακού τάφου.
5. Εφόσον εκλείψουν ο αρχικός δικαιούχος του οικογενειακού τάφου και οι κατιόντες του, μπορεί να υπεισέλθει στο δικαίωμα συγγενής του αρχικού δικαιούχου που ανήκει σε μία από τις κατηγορίες της παρ. 2, καταβάλλοντας το αντίστοιχο ποσοστό της παρ. 2, καθώς και όλα τα τυχόν εκκρεμή τέλη και δικαιώματα του τάφου. Εφαρμόζονται αναλογικά οι παρ. 4, 5 και 6 του άρθρου 16.

Άρθρο 19 – Αποποίηση δικαιώματος οικογενειακού τάφου

1. Ο αρχικός δικαιούχος ή οι νόμιμοι διάδοχοί του (δικαιούχοι του άρθρου 17 παρ. 1) μπορούν να αποποιηθούν εγγράφως το δικαίωμα χρήσης του οικογενειακού τάφου, ώστε αυτός να περιέλθει εκ νέου στην πλήρη και ελεύθερη διάθεση του Δήμου.

2. Η αποποίηση γίνεται με υπεύθυνη δήλωση μέσω της ψηφιακής πύλης gov.gr ή με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής, η οποία υποβάλλεται στο Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων. Για να γίνει δεκτή η αποποίηση πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:
 - να μην υπάρχουν στον τάφο σοροί για τις οποίες δεν έχει παρέλθει η υποχρεωτική διάρκεια ταφής του άρθρου 24,
 - να έχει πραγματοποιηθεί η εκταφή και η ανακομιδή όλων των οστών, εκτός εάν ο αποποιούμενος δηλώσει εγγράφως ότι επιθυμεί τη μεταφορά τους στο χωνευτήριο του Κοιμητηρίου,
 - να μην υπάρχουν οικονομικές εκκρεμότητες ή οφειλές τελών συντήρησης για τον συγκεκριμένο τάφο.
3. Εάν η αποποίηση γίνεται από τον αρχικό δικαιούχο, το δικαίωμα χρήσης καταργείται οριστικά για τον ίδιο και για όλους τους δικαιούχους του άρθρου 17 παρ. 1. Εάν ο αρχικός δικαιούχος έχει αποβιώσει, απαιτείται η σύμφωνη γνώμη και η συνυπογραφή όλων των εν ζωή νόμιμων διαδόχων. Εάν έστω και ένας από αυτούς δηλώσει εγγράφως ότι επιθυμεί να διατηρήσει τον τάφο, η αποποίηση των λοιπών δεν επηρεάζει το καθεστώς του τάφου και ο διάδοχος που τον διατηρεί αναλαμβάνει το σύνολο των υποχρεώσεων.
4. Με την ολοκλήρωση της αποποίησης ο τάφος περιέρχεται αυτοδικαίως στον Δήμο, ο οποίος μπορεί να τον διαθέσει ελεύθερα. Η εκούσια αποποίηση δεν γεννά υποχρέωση του Δήμου για επιστροφή χρημάτων ή αποζημίωση για τα τέλη που καταβλήθηκαν κατά τη σύσταση.
5. Μαρμάρινες κατασκευές, μνημεία και διακοσμητικά στοιχεία που παραμένουν στον τάφο μετά την αποποίηση περιέρχονται στην κυριότητα του Δήμου και απομακρύνονται ή εκποιούνται με ευθύνη της αρμόδιας Υπηρεσίας, σύμφωνα με τη νομοθεσία για την εκποίηση κινητών πραγμάτων.

Άρθρο 20 – Κατάργηση οικογενειακών τάφων – Δικαιώματα του Δήμου

1. Οικογενειακοί τάφοι των οποίων οι δικαιούχοι έχουν εκλείψει ολοκληρωτικά περιέρχονται αυτοδικαίως στον Δήμο μετά την πάροδο έξι (6) ετών από τον τελευταίο ενταφιασμό, κατόπιν γενικής και ατομικής πρόσκλησης τυχόν επιζώντων κατά την παρ. 2.
2. Για να διαπιστωθεί ότι έχουν εκλείψει οι δικαιούχοι, αυτοί καλούνται με γενική πρόσκληση του Δημάρχου ή του αρμόδιου Αντιδημάρχου, η οποία δημοσιεύεται σε μία τοπική εφημερίδα της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης και στην ιστοσελίδα του Δήμου, ή με εξώδικη πρόσκληση κατά τις διατάξεις του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, να προσέλθουν εντός εύλογης προθεσμίας και να αποδείξουν τη συγγενεία τους με τον αρχικό δικαιούχο.

Άρθρο 21 – Δικαιώματα κληρονόμων και ειδικές διατάξεις

1. Προς αποφυγή διατάραξης της διαδοχής, οι εκ διαθήκης κληρονόμοι ή οι πλησιέστεροι συγγενείς προτιμώνται για την έκδοση νέας πράξης παραχώρησης εντός της εξαετίας του άρθρου 20, με καταβολή του προβλεπόμενου τέλους.

2. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, οικογενειακοί τάφοι δικαιούχων που απεβίωσαν χωρίς κατιόντες και οι οποίοι προσέφεραν εν ζωή εξαιρετικές υπηρεσίες στον Δήμο ή στο Έθνος, είχαν κοινωφελή δράση ή κατέλιπαν κληροδότημα ή δωρεά υπέρ του Δήμου, μπορούν να διατηρούνται άθικτοι επ' αόριστον, τιμής ένεκεν. Με όμοια απόφαση, ο τάφος μπορεί να παραχωρείται σε συγγενείς ή τρίτα πρόσωπα που έχει υποδείξει ο αρχικός δικαιούχος με διαθήκη, ώστε να τον επιμελούνται και να τον διατηρούν, με την προϋπόθεση ότι θα καταβάλουν το ήμισυ του τέλους παραχώρησης οικογενειακού τάφου που ισχύει κατά τη λήψη της απόφασης.
3. Η παραχώρηση οικογενειακού τάφου για τον οποίο δεν έχουν καταβληθεί τα νόμιμα τέλη για διάστημα άνω των δώδεκα (12) ετών (τρεις τετραετίες του άρθρου 41 παρ. 10) ανακαλείται υποχρεωτικά και ο τάφος περιέρχεται ελεύθερος στον Δήμο. Η ανάκληση δεν εφαρμόζεται εάν στον τάφο είναι ενταφιασμένα αποδεδειγμένα ιστορικά πρόσωπα ή εάν το μνημείο έχει χαρακτηριστεί καλλιτεχνικό έργο με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου, κατόπιν εισήγησης της αρμόδιας υπηρεσίας· στις περιπτώσεις αυτές τα μη καταβληθέντα τέλη και δικαιώματα εξακολουθούν να βεβαιώνονται. Τα μη καταβληθέντα τέλη και δικαιώματα βεβαιώνονται μετά την παρέλευση κάθε τετραετίας σε βάρος των υπόχρεων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί βεβαίωσης εσόδων. Κανένας οικογενειακός τάφος δεν κατεδαφίζεται χωρίς προηγούμενη γνωμοδότηση της αρμόδιας κατά τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας υπηρεσίας για τον χαρακτηρισμό του ή μη ως καλλιτεχνικού έργου.
4. Εφόσον ένας τουλάχιστον δικαιούχος δηλώσει εγγράφως ότι επιθυμεί να διατηρήσει το δικαίωμα επί του τάφου και εξοφλήσει τις οφειλές, η ανάκληση της παρ. 3 δεν επέρχεται, ανεξάρτητα από τη ρητή ή σιωπηρή παραίτηση των λοιπών δικαιούχων.
5. Σε κάθε περίπτωση διάθεσης οικογενειακού τάφου μετά από ανάκληση της πράξης παραχώρησης, στο τέλος σύστασης υπολογίζεται και η αξία των υφιστάμενων κατασκευών, κατόπιν εκτίμησης της Επιτροπής Εκποίησης Υλικών του Δήμου.
6. Σε κάθε περίπτωση ανάκλησης της πράξης παραχώρησης, τα οστά που υπάρχουν στον οικογενειακό τάφο τοποθετούνται από την Υπηρεσία στο χωνευτήριο.

Άρθρο 22 – Οικογενειακοί τάφοι επιφανών δημοτών και Δημάρχων

1. Με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μπορεί να παραχωρείται σε επιφανείς δημότες και εξέχοντα πρόσωπα της πόλης χρήση χώρου για κατασκευή οικογενειακού τάφου με δικές τους δαπάνες, στον ταφώνα Οα του Κοιμητηρίου «Αναστάσεως του Κυρίου», έναντι του ημίσεος (50%) του τέλους παραχώρησης, με σκοπό τη συγκέντρωση των προσώπων που αποτελούν μέρος της ιστορίας της πόλης. Στον ίδιο τάφο μπορούν επίσης να ενταφιάζονται ο/η σύζυγος ή σύμβιος, οι κατιόντες και τα άγαμα αδέλφια του δικαιούχου, με καταβολή των τελών και δικαιωμάτων που ορίζονται στον παρόντα Κανονισμό και στην απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου «περί καθορισμού τελών και δικαιωμάτων Δημοτικών Κοιμητηρίων». Απαγορεύεται η αλλαγή του ονόματος του τιμηθέντος στην επιγραφή του τάφου.
2. Στον ταφώνα Οα παραχωρείται χώρος αποκλειστικά σε όσους διετέλεσαν Δήμαρχοι Θεσσαλονίκης και στα πρόσωπα της παρ. 1.

Άρθρο 23 – Δωρεάν ταφή «τιμής ένεκεν»

1. Επιτρέπεται η δωρεάν ταφή, τιμής ένεκεν, προσώπων με εθνική ή εξαιρετική τοπική προσφορά, κατόπιν απόφασης του Δημοτικού Συμβουλίου.
2. Η ταφή διενεργείται σε τάφους τετραετούς ταφής στους ταφώνες Α1α, Α1δ, Α2α, Α2δ, Α3α και Α3δ, με δυνατότητα δωρεάν παράτασης έως τρία (3) έτη. Μετά την εκταφή, τα οστά μπορούν να τοποθετηθούν σε ειδικό μνημείο στο Κοιμητήριο «Ευαγγελίστριας».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ – ΕΚΤΑΦΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΤΑΣΕΙΣ ΤΑΦΗΣ

(Εκταφή – Ανακομιδή – Διαπίστωση αποστέωσης – Τύχη των οστών)

Άρθρο 24 – Υποχρεωτική διάρκεια ταφής

1. Η υποχρεωτική διάρκεια της ταφής ορίζεται σε τέσσερα (4) έτη από την ημερομηνία ταφής, με την επιφύλαξη των παρ. 2 και 3.
2. Για τα έμβρυα για τα οποία έχει εκδοθεί ληξιαρχική πράξη θανάτου, τα βρέφη και τα νήπια έως πέντε (5) ετών, τους δωρητές οργάνων και τους νέους έως είκοσι εννέα (29) ετών, η διάρκεια της δωρεάν ταφής ορίζεται σε δέκα (10) έτη, σύμφωνα με το άρθρο 40. Εκταφή πριν από τη λήξη της δεκαετίας, και πάντως όχι πριν από τη συμπλήρωση της τετραετίας της παρ. 1, διενεργείται μόνο κατόπιν αίτησης του ενδιαφερομένου.
3. Σε περίπτωση θανάτου από λοιμώδες νόσημα που υπάγεται στον Διεθνή Υγειονομικό Κανονισμό ή σε περίπτωση προηγούμενης ερευνητικής χρήσης της σορού, η εκταφή απαγορεύεται πριν από την παρέλευση δέκα (10) ετών, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 25 – Αίτηση εκταφής

1. Μετά τη συμπλήρωση της υποχρεωτικής διάρκειας ταφής (άρθρο 24), οι συγγενείς ή ο ενδιαφερόμενος (άρθρο 3 περ. α΄) υποχρεούνται να μεριμνούν για την εκταφή ή για την παράταση της ταφής.
2. Η αίτηση για τον προγραμματισμό της εκταφής μπορεί να υποβάλλεται ηλεκτρονικά ή με φυσική παρουσία στο Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων έως και εξήντα (60) ημέρες πριν από τη συμπλήρωση της υποχρεωτικής διάρκειας ταφής, υπό την προϋπόθεση ότι η εκταφή θα διενεργηθεί μετά τη συμπλήρωσή της. Η ηλεκτρονική αίτηση φέρει υποχρεωτικά εγκεκριμένη ψηφιακή υπογραφή (μέσω gov.gr).
3. Η Υπηρεσία, μετά την υποβολή της αίτησης και τον έλεγχο των απαιτούμενων στοιχείων, ορίζει την ημερομηνία και την ώρα της εκταφής και ενημερώνει τον ενδιαφερόμενο.
4. Η Υπηρεσία αποστέλλει στον ενδιαφερόμενο ατομικό ειδοποιητήριο λήξης της υποχρεωτικής ταφής, τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από τη λήξη, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή, εφόσον δεν έχει δηλωθεί διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με απλή επιστολή. Το ειδοποιητήριο αναφέρει την ημερομηνία λήξης, τις επιλογές του ενδιαφερομένου (εκταφή ή παράταση), την προθεσμία του άρθρου 39 παρ. 1 και τις συνέπειες της παράλειψης, συμπεριλαμβανομένης της αυτεπάγγελτης εκταφής του άρθρου 32.

Άρθρο 26 – Πρόσωπα που δικαιούνται να υποβάλουν αίτηση

1. Η αίτηση εκταφής υποβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο (άρθρο 3 περ. α΄) ή από τον πλησιέστερο συγγενή του θανόντος.
2. Σε περίπτωση ασυμφωνίας μεταξύ συγγενών, εφαρμόζονται οι διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ως προς την προτεραιότητα και τα δικαιώματα των συγγενών. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ συγγενών του ίδιου βαθμού, η ταφή παρατείνεται έως την επίλυση της διαφοράς, εκτός εάν προσκομιστεί έγγραφη συμφωνία ή δικαστική απόφαση που καθορίζει διαφορετικά την τύχη των οστών.
3. Εφόσον δεν υπάρχουν πλησιέστεροι συγγενείς ή πρόσωπα που έχουν αναλάβει τη διαδικασία, η εκταφή μπορεί να ζητηθεί από τρίτο πρόσωπο, το οποίο υποβάλλει υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 ότι αναλαμβάνει την ευθύνη της διαδικασίας.

Άρθρο 27 – Δήλωση της επιθυμητής τύχης των οστών

1. Κατά την υποβολή της αίτησης εκταφής, ο ενδιαφερόμενος δηλώνει εγγράφως την επιθυμητή τύχη των οστών μετά την εκταφή, επιλέγοντας μία από τις δυνατότητες του παρόντος Κανονισμού, ιδίως:
 - α) φύλαξη στο οστεοφυλάκιο,
 - β) τοποθέτηση στο χωνευτήριο,
 - γ) μεταφορά σε άλλο Κοιμητήριο,
 - δ) άλλη νόμιμη διαδικασία, εφόσον προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία και τον παρόντα Κανονισμό.
2. Η δήλωση είναι προκαταρκτική και οριστικοποιείται μετά την ολοκλήρωση της εκταφής και τη διαπίστωση της κατάστασης της σορού και των οστών.
3. Εφόσον κατά την εκταφή διαπιστωθεί πλήρης αποστέωση, ο ενδιαφερόμενος επιβεβαιώνει την επιλογή του και η Υπηρεσία προβαίνει στην περαιτέρω διαχείριση των οστών σύμφωνα με τη δήλωση και τις ισχύουσες διατάξεις.

Άρθρο 28 – Πρόγραμμα και εντολή εκταφής

1. Καμία εκταφή δεν διενεργείται χωρίς γραπτή εντολή εκταφής του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος ή του νόμιμου αναπληρωτή του. Η εντολή αναφέρει τον αριθμό της, τα στοιχεία του θανόντος και του τάφου, την ημερομηνία ταφής, την ημερομηνία και την ώρα της εκταφής, το είδος της (κατόπιν αίτησης ή αυτεπάγγελτη), τον επόπτη εκταφής και το συνεργείο ή τον ανάδοχο.
2. Πριν από την έκδοση της εντολής, η Υπηρεσία ελέγχει στο πληροφοριακό σύστημα και στα μητρώα του άρθρου 5 ότι για τον ίδιο θανόντα δεν εκκρεμεί άλλη αίτηση, παράταση, πληρωμή, αναβολή ή εντολή εκταφής, και καταγράφει τον έλεγχο στην εντολή.
3. Οι εντολές εκταφής συγκεντρώνονται σε εβδομαδιαίο πρόγραμμα εκταφών, το οποίο υπογράφει ο Προϊστάμενος του Τμήματος Διαχείρισης Κοιμητηρίων και κοινοποιείται στους επόπτες εκταφής και, όπου υπάρχει, στον ανάδοχο.

4. Η εκταφή δεν διενεργείται πριν από την ημερομηνία της εντολής. Αλλαγή ημερομηνίας γίνεται μόνο με νέα εντολή και ενημέρωση του ενδιαφερομένου τουλάχιστον πέντε (5) εργάσιμες ημέρες νωρίτερα. Επίσπευση εκταφής που έχει οριστεί κατόπιν αίτησης επιτρέπεται μόνο με έγγραφη συναίνεση του αιτούντος.
5. Η διενέργεια της εκταφής καταχωρίζεται στο πληροφοριακό σύστημα και στο βιβλίο ανακομιδής οστών την ίδια ημέρα και πάντως έως την επόμενη εργάσιμη. Από την καταχώριση της εντολής μέχρι την καταχώριση της εκταφής, ο θανών εμφανίζεται στο σύστημα «σε διαδικασία εκταφής» και δεν επιτρέπεται νέος προγραμματισμός.

Άρθρο 29 – Παρουσία κατά την εκταφή

1. Η εκταφή πραγματοποιείται από το αρμόδιο προσωπικό του Κοιμητηρίου, παρουσία του επόπτη εκταφής (άρθρο 3 περ. δ') ή άλλου αρμόδιου υπαλλήλου, ο οποίος ορίζεται με πράξη του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος.
2. Εάν οι εργασίες ταφών-εκταφών έχουν ανατεθεί σε ανάδοχο, ο Δήμος εξακολουθεί να έχει την ευθύνη για την ομαλή διεξαγωγή των εκταφών και ορίζει επόπτη ή επόπτες παρακολούθησης της σύμβασης, οι οποίοι έχουν στην αρμοδιότητά τους και τον έλεγχο των ταφών-εκταφών.
3. Ο ενδιαφερόμενος ενημερώνεται για την ημερομηνία και την ώρα της εκταφής και έχει δικαίωμα να παρίσταται αυτοπροσώπως ή μέσω νόμιμα εξουσιοδοτημένου προσώπου. Η παρουσία του δεν είναι υποχρεωτική· εφόσον δεν πρόκειται να παραστεί, αποστέλλει στην Υπηρεσία ενυπόγραφη υπεύθυνη δήλωση ότι δεν επιθυμεί να παραστεί. Η απουσία του δεν τον απαλλάσσει από τα προβλεπόμενα δικαιώματα εκταφής.
4. Πριν από την έναρξη της ανασκαφής, ο επόπτης εκταφής ταυτοποιεί τον τάφο με αντιπαραβολή της εντολής εκταφής, του ταφολογίου και της επιγραφής της ταφικής πλάκας (άρθρα 43 παρ. 17 και 45 παρ. 7) και, εφόσον παρίσταται ο ενδιαφερόμενος, ζητά την επιβεβαίωσή του. Σε κάθε ασυμφωνία η εκταφή δεν ξεκινά και ενημερώνεται ο Προϊστάμενος.

Άρθρο 30 – Διαπίστωση της κατάστασης της σορού – Μη πλήρης αποστέωση

1. Οι εργασίες εκταφής εκτελούνται από το αρμόδιο προσωπικό ή συνεργείο εκταφών του Κοιμητηρίου ή, σε περίπτωση αναδόχου, από το προσωπικό του αναδόχου.
2. Κατά την εκταφή, οι εργαζόμενοι που εκτελούν την εργασία ενημερώνουν τον επόπτη ή τον αρμόδιο υπάλληλο της Υπηρεσίας για την κατάσταση της σορού.
3. Ο επόπτης ή ο αρμόδιος υπάλληλος καταγράφει στο σχετικό υπηρεσιακό έντυπο (λίστα προγραμματισμένων εκταφών) το αποτέλεσμα και ειδικότερα εάν:
 - α) έχει επέλθει πλήρης αποστέωση, ή
 - β) δεν έχει επέλθει πλήρης αποστέωση.
4. Η διαπίστωση αφορά αποκλειστικά την κατάσταση της σορού κατά τον χρόνο της εκταφής και καταγράφεται υπηρεσιακά, χωρίς να αποτελεί ιατρική ή ιατροδικαστική γνωμάτευση.
5. Εάν κατά την εκταφή διαπιστωθεί ότι δεν έχει επέλθει πλήρης αποστέωση, ο χρόνος παραμονής της σορού στον τάφο παρατείνεται αυτοδικαίως για ένα (1) ακόμη έτος, χωρίς καταβολή

δικαιώματος παράτασης για το έτος αυτό. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση ταριχευμένης σορού.

6. Στην περίπτωση της παρ. 5 συντάσσεται υπηρεσιακή βεβαίωση, στην οποία καταγράφονται η διαπίστωση της μη πλήρους αποστέωσης ή της ταρίχευσης, η ημερομηνία έναρξης και λήξης της δωρεάν παράτασης και η νέα ημερομηνία εκταφής. Η βεβαίωση παραδίδεται στον ενδιαφερόμενο με υπογραφή παραλαβής.
7. Μετά την παρέλευση του έτους της δωρεάν παράτασης, οι συγγενείς ή ο ενδιαφερόμενος υποχρεούνται, χωρίς άλλη ειδοποίηση, να προσέλθουν στην Υπηρεσία για την εκταφή και την περαιτέρω τύχη των οστών ή, εφόσον επιτρέπεται, να ζητήσουν παράταση της ταφής καταβάλλοντας το προβλεπόμενο δικαίωμα.
8. Αν ο ενδιαφερόμενος δεν προσέλθει εντός δύο (2) μηνών από τη λήξη της δωρεάν παράτασης, εφαρμόζεται το άρθρο 32.

Άρθρο 31 – Ολοκλήρωση εκταφής και τύχη των οστών

1. Μετά τη διαπίστωση πλήρους αποστέωσης, τα οστά συλλέγονται από το αρμόδιο προσωπικό του Κοιμητηρίου και τοποθετούνται στον προβλεπόμενο χώρο φύλαξης και καθαρισμού.
2. Η περαιτέρω τύχη των οστών καθορίζεται σύμφωνα με την έγγραφη δήλωση του ενδιαφερομένου (άρθρο 27) και τις δυνατότητες που παρέχει ο Κανονισμός.
3. Εφόσον έχει επιλεγεί η φύλαξη στο οστεοφυλάκιο, τα οστά τοποθετούνται από την Υπηρεσία στο προβλεπόμενο οστεοφυλάκιο μετά την καταβολή των σχετικών δικαιωμάτων.
4. Εφόσον έχει επιλεγεί η τοποθέτηση στο χωνευτήριο, αυτή πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 37.
5. Εφόσον έχει επιλεγεί η μεταφορά σε άλλο Κοιμητήριο, απαιτείται η προσκόμιση βεβαίωσης αποδοχής των οστών από το Κοιμητήριο προορισμού (άρθρο 35).
6. Εάν ο πολίτης ζητήσει να παραλάβει τα οστά για αποτέφρωση, προσκομίζει προηγουμένως στην Υπηρεσία βεβαίωση νόμιμα αδειοδοτημένου κέντρου αποτέφρωσης. Σε κάθε άλλη περίπτωση απαγορεύεται η παράδοση οστών σε πολίτες.

Άρθρο 32 – Αυτεπάγγελτες εκταφές

1. Μετά την παρέλευση δύο (2) μηνών από τη λήξη της υποχρεωτικής διάρκειας ταφής, της εγκεκριμένης παράτασης ή της δωρεάν παράτασης του άρθρου 30 παρ. 5, εφόσον οι συγγενείς ή ο ενδιαφερόμενος δεν προσέλθουν, η Υπηρεσία προβαίνει, κατά τη διαδικασία των παρ. 2 έως 5 και με την επιφύλαξη της παρ. 6, σε αυτεπάγγελτη εκταφή και τοποθέτηση των οστών στο χωνευτήριο, για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας και επάρκειας τάφων.
2. Πριν από την αυτεπάγγελτη εκταφή, η Υπηρεσία αποστέλλει στον ενδιαφερόμενο ειδοποιητήριο αυτεπάγγελτης εκταφής, με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή, εφόσον δεν έχει δηλωθεί διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, με απλή επιστολή, τουλάχιστον τριάντα (30) ημέρες πριν από την ημερομηνία που ορίζει για την εκταφή. Το ειδοποιητήριο αναφέρει την ημερομηνία αυτή, τη δυνατότητα δήλωσης βούλησης ή αίτησης παράτασης έως πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν από

την εκταφή και την τύχη των οστών (χωνευτήριο). Συγχρόνως συντάσσεται κατάλογος αυτεπάγγελτων εκταφών, ο οποίος εγκρίνεται με απόφαση του αρμόδιου Αντιδημάρχου, τοιχοκολλάται στον πίνακα ανακοινώσεων του Δήμου, σε εμφανές σημείο του Κοιμητηρίου και επί του τάφου, και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Δήμου, τουλάχιστον ένα (1) μήνα πριν από την εκταφή. Τα σχετικά τέλη εκταφής βεβαιώνονται στο όνομα του ενδιαφερομένου.

3. Από τη βεβαίωση τελών και δικαιωμάτων της παρ. 2 απαλλάσσονται οι ενδιαφερόμενοι για ενταφιασμούς εμβρύων για τα οποία έχει εκδοθεί ληξιαρχική πράξη θανάτου, βρεφών και νηπίων έως πέντε (5) ετών, που έχουν ενταφιαστεί στους ειδικούς ταφώνες νηπίων του Κοιμητηρίου «Αναστάσεως του Κυρίου» (άρθρο 40).
4. Η αυτεπάγγελτη εκταφή διενεργείται με εντολή κατά το άρθρο 28 και καταχωρίζεται κατά την παρ. 5 του ίδιου άρθρου.
5. Η αυτεπάγγελτη εκταφή διενεργείται παρουσία δύο (2) υπαλλήλων της Υπηρεσίας, με φωτογραφική τεκμηρίωση του τάφου πριν και μετά και με σύνταξη πρακτικού κατά το άρθρο 38.
6. Η αυτεπάγγελτη εκταφή δεν διενεργείται, και η σχετική εντολή ανακαλείται, αν έως την εκτέλεσή της υποβληθεί αίτηση εκταφής ή παράτασης ή δήλωση βούλησης ή καταβληθεί το δικαίωμα παράτασης. Στην περίπτωση αυτή ακολουθείται η διαδικασία κατόπιν αίτησης. Η Υπηρεσία ελέγχει την ύπαρξη τέτοιας εκκρεμότητας την προηγούμενη εργάσιμη ημέρα της εκταφής.

Άρθρο 33 – Αναβολή προγραμματισμένης εκταφής

1. Αναβολή προγραμματισμένης εκταφής επιτρέπεται κατ' εξαίρεση, όταν συντρέχει σοβαρό νομικό ή πραγματικό κώλυμα, το οποίο γνωστοποιείται στην Υπηρεσία και αποδεικνύεται επαρκώς από τον ενδιαφερόμενο με έγγραφα. Τέτοιο κώλυμα αποτελεί ιδίως:
 - α) εκκρεμής δικαστική διαφορά ή δικαστική απόφαση για τη σορό ή για τον πλησιέστερο συγγενή,
 - β) παραγγελία δικαστικής ή αστυνομικής αρχής,
 - γ) εκκρεμής άδεια μεταφοράς οστών εκτός χώρας,
 - δ) θάνατος ή νοσηλεία του ενδιαφερομένου ή συγγενή α' βαθμού,
 - ε) ανυπέρβλητη αδυναμία μετάβασης.
2. Για την αναβολή αποφασίζει με αιτιολογημένη πράξη ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος. Η νέα ημερομηνία εκταφής ορίζεται από την Υπηρεσία, λαμβάνοντας υπόψη τους λόγους της αναβολής και το πρόγραμμα λειτουργίας του Κοιμητηρίου. Η αναβολή δεν υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες, εκτός από την περίπτωση α' της παρ. 1.
3. Η Υπηρεσία μπορεί να αναβάλει προγραμματισμένη εκταφή λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων, λόγων ασφαλείας ή αδυναμίας προσωπικού, με νέα εντολή κατά το άρθρο 28 και ενημέρωση του ενδιαφερομένου. Το διάστημα της αναβολής για λόγους της Υπηρεσίας δεν επιβαρύνει τον ενδιαφερόμενο με δικαίωμα παράτασης. Επίσπευση εκταφής πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία απαγορεύεται, εκτός αν συναινεί εγγράφως ο αιτών.

Άρθρο 34 – Απομάκρυνση μνημείων και αντικειμένων

1. Οι κατασκευές, τα μνημεία και τα λοιπά αντικείμενα που βρίσκονται επί ή εντός του τάφου, συμπεριλαμβανομένης της ταφικής πλάκας, απομακρύνονται με ευθύνη των συγγενών ή του ενδιαφερομένου σε ημερομηνία που ορίζεται με ραντεβού, εντός προθεσμίας είκοσι πέντε (25) εργάσιμων ημερών από την ενημέρωση της παρ. 2 και πάντως πριν από την προγραμματισμένη ημερομηνία εκταφής.
2. Η Υπηρεσία ενημερώνει εγγράφως τον ενδιαφερόμενο για την προθεσμία απομάκρυνσης και τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης. Ο ενδιαφερόμενος βεβαιώνει ενυπογράφως ότι έλαβε γνώση της προθεσμίας και των συνεπειών της.
3. Εφόσον τα αντικείμενα δεν απομακρυνθούν εντός της προθεσμίας, περιέρχονται στην κυριότητα του Δήμου και εφαρμόζονται οι κείμενες διατάξεις περί εκποίησης κινητών πραγμάτων. Η Υπηρεσία τα απομακρύνει, τα απογράφει και τα φωτογραφίζει.
4. Η απομάκρυνση γίνεται παρουσία υπαλλήλου της Υπηρεσίας, με φωτογράφιση του τάφου πριν και μετά, και συντάσσεται πρωτόκολλο που υπογράφεται από τον υπάλληλο και τον ενδιαφερόμενο και αναφέρει τι απομακρύνθηκε και τι παρέμεινε. Την απομάκρυνση εκτελεί ο ενδιαφερόμενος, εγγεγραμμένος επαγγελματίας με άδεια εισόδου (άρθρο 44 παρ. 6) ή, με δαπάνη του ενδιαφερομένου, η Υπηρεσία.
5. Στην αυτεπάγγελτη εκταφή την απομάκρυνση διενεργεί η Υπηρεσία, με την ίδια τεκμηρίωση.

Άρθρο 35 – Μεταφορά οστών ή τέφρας σε άλλο Κοιμητήριο

1. Η μεταφορά οστών ή τέφρας σε άλλο Κοιμητήριο πραγματοποιείται μετά την προσκόμιση στην Υπηρεσία βεβαίωσης αποδοχής τους από το Κοιμητήριο προορισμού.
2. Η βεβαίωση προσκομίζεται, κατά κανόνα, την ημέρα της εκταφής και καταχωρίζεται στον σχετικό φάκελο.
3. Εφόσον ο υπεύθυνος για τη μεταφορά δεν παραλάβει τα οστά εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος Κανονισμού για την περαιτέρω τύχη τους.

Άρθρο 36 – Φύλαξη οστών και τέφρας

1. Η φύλαξη των οστών και της τέφρας στα οστεοφυλάκια πραγματοποιείται εντός των προβλεπόμενων κιβωτίων ή δοχείων, με επιμέλεια της Υπηρεσίας, κατόπιν αίτησης των ενδιαφερομένων και με καταβολή του προβλεπόμενου δικαιώματος για κάθε έτος φύλαξης.
2. Τα κιβώτια φύλαξης οστών και τα δοχεία εναπόθεσης τέφρας παρέχονται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις και τα τέλη που καθορίζει ο Δήμος.

Άρθρο 37 – Χωνευτήριο

1. Η τοποθέτηση των οστών στο χωνευτήριο πραγματοποιείται κατόπιν έγγραφης δήλωσης του ενδιαφερομένου ή κατά τη διαδικασία αυτεπάγγελτης εκταφής του άρθρου 32.

2. Για την τοποθέτηση οστών στο χωνευτήριο τηρούνται τα προβλεπόμενα υπηρεσιακά στοιχεία, ώστε να είναι δυνατή η ταυτοποίηση του θανόντος και η καταχώριση της ημερομηνίας εκταφής και τοποθέτησης.

Άρθρο 38 – Υπηρεσιακή καταγραφή

1. Για κάθε εκταφή τηρείται από την Υπηρεσία υπηρεσιακό έντυπο/πρακτικό, στο οποίο καταγράφονται τουλάχιστον:
 - α) τα στοιχεία του θανόντος,
 - β) ο αριθμός και τα στοιχεία του τάφου,
 - γ) η ημερομηνία ταφής και η ημερομηνία εκταφής,
 - δ) τα στοιχεία του προσώπου που υπέβαλε την αίτηση,
 - ε) η παρουσία ή μη του ενδιαφερομένου ή εξουσιοδοτημένου προσώπου,
 - στ) η διαπίστωση πλήρους ή μη πλήρους αποστέωσης,
 - ζ) η τυχόν ταρίχευση,
 - η) η τυχόν εφαρμογή δωρεάν παράτασης ενός έτους (άρθρο 30 παρ. 5),
 - θ) η δηλωθείσα και η τελικώς επιλεγείσα τύχη των οστών,
 - ι) η τοποθέτηση σε οστεοφυλάκιο ή χωνευτήριο ή η μεταφορά σε άλλο Κοιμητήριο,
 - ια) κάθε άλλη πράξη που πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της διαδικασίας,
 - ιβ) ο αριθμός της εντολής εκταφής του άρθρου 28,
 - ιγ) ο έλεγχος ταυτοποίησης του τάφου (άρθρο 29 παρ. 4) και το αποτέλεσμα του,
 - ιδ) ο αριθμός, η ημερομηνία και η ώρα των φωτογραφιών,
 - ιε) η ημερομηνία καταχώρισης της εκταφής στο πληροφοριακό σύστημα.
2. Το υπηρεσιακό έντυπο/πρακτικό υπογράφεται από τον αρμόδιο υπάλληλο ή τον επόπτη που είχε την ευθύνη της διαδικασίας, υποχρεωτικά από ένα (1) τουλάχιστον μέλος του συνεργείου που συμμετείχε στην εκταφή και, εφόσον παρίσταται, από τον ενδιαφερόμενο ή το εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

Άρθρο 39 – Δήλωση βούλησης – Παρατάσεις ταφής

1. Οι συγγενείς του θανόντος ή ο ενδιαφερόμενος υποχρεούνται, εξήντα (60) ημέρες πριν από τη λήξη της υποχρεωτικής διάρκειας ταφής, να προσέλθουν στην Υπηρεσία και να δηλώσουν τη βούλησή τους ως προς την εκταφή ή την παράταση της ταφής.
2. Η Υπηρεσία μπορεί, κατά τη διακριτική της ευχέρεια και ανάλογα με τη διαθεσιμότητα τάφων, όπως αυτή προκύπτει από το απόθεμα ελεύθερων τάφων της παρ. 8, να εγκρίνει παράταση της ταφής έως δώδεκα (12) μήνες, κατόπιν σχετικής αίτησης και υπό την προϋπόθεση ότι η παράταση δεν παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία των Κοιμητηρίων ούτε περιορίζει υπέρμετρα τη δυνατότητα διάθεσης τάφων.

3. Τα δικαιώματα παράτασης καταβάλλονται σύμφωνα με την απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου «περί καθορισμού τελών και δικαιωμάτων Δημοτικών Κοιμητηρίων» που ισχύει κατά τον χρόνο γένεσης της σχετικής οφειλής.
4. Παράταση της ταφής πέραν του πρώτου έτους παράτασης χορηγείται κατόπιν έγγραφης αίτησης του ενδιαφερομένου ή του πλησιέστερου συγγενή του θανόντος.
5. Σε περίπτωση αδυναμίας ή θανάτου του ενδιαφερομένου ή αν δεν υπάρχουν πλησιέστεροι συγγενείς, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί από οποιοδήποτε τρίτο πρόσωπο, εφόσον αυτό καταθέσει υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 με την οποία αναλαμβάνει την ευθύνη για την παράταση της ταφής και την τήρηση των σχετικών υποχρεώσεων.
6. Σε περίπτωση καταβολής του δικαιώματος παράτασης από άλλο πρόσωπο, ο ενδιαφερόμενος διατηρεί το δικαίωμα να ζητήσει την εκταφή του θανόντος, ανεξάρτητα από το χρονικό διάστημα της καταβληθείσας παράτασης. Στην περίπτωση αυτή το καταβληθέν ποσό δεν επιστρέφεται ούτε στον ενδιαφερόμενο ούτε στο πρόσωπο που το κατέβαλε.
7. Η Υπηρεσία μεριμνά για την ενημέρωση, κατά το άρθρο 25 παρ. 4, των ενδιαφερομένων και, όπου απαιτείται, των υπόχρεων σχετικά με το ισχύον καθεστώς εκταφών και παρατάσεων, καθώς και για τις συνέπειες της μη έγκαιρης υποβολής δήλωσης ή αίτησης και της μη καταβολής των προβλεπόμενων δικαιωμάτων.
8. Ως απόθεμα ελεύθερων τάφων νοείται ο αριθμός των ελεύθερων τάφων τετραετούς ταφής στα Κοιμητήρια «Αναστάσεως του Κυρίου» και «Αγίου Παύλου (Μαλακοπής)». Όταν το απόθεμα υπερβαίνει τους χίλιους εκατό (1.100) τάφους, η παράταση της παρ. 2 χορηγείται έως δώδεκα (12) μήνες, όταν κυμαίνεται από επτακόσιους πενήντα (750) έως χίλιους εκατό (1.100) τάφους, έως έξι (6) μήνες, όταν είναι κατώτερο των επτακοσίων πενήντα (750) τάφων, χορηγείται μόνο για τεκμηριωμένους λόγους. Η Υπηρεσία υπολογίζει μηνιαίως το απόθεμα, και αναφέρει το απόθεμα σε κάθε απόφαση επί αίτησης παράτασης.

Άρθρο 40 – Ενταφιασμός εμβρύων, βρεφών και νηπίων – Νέοι έως 29 ετών – Δωρητές οργάνων

1. Έμβρυα για τα οποία έχει εκδοθεί ληξιαρχική πράξη θανάτου, βρέφη και νήπια έως πέντε (5) ετών ενταφιάζονται δωρεάν, για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών, στους ειδικούς ταφώνες νηπίων του Κοιμητηρίου «Αναστάσεως του Κυρίου» (άρθρο 6 παρ. 2 περ. Γ').
2. Δωρητές οργάνων (άρθρο 42 παρ. 1 περ. στ') ενταφιάζονται δωρεάν σε τάφο γενικού ταφώνα για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών.
3. Νέοι έως είκοσι εννέα (29) ετών ενταφιάζονται δωρεάν σε τάφο γενικού ταφώνα για χρονικό διάστημα δέκα (10) ετών.
4. Για παράταση της ταφής στους ειδικούς ταφώνες νηπίων καταβάλλεται το ήμισυ (50%) του εκάστοτε ισχύοντος δικαιώματος παράτασης ταφής. Το ίδιο ισχύει για την παράταση της ταφής των προσώπων των παρ. 2 και 3.
5. Εάν ζητηθεί ο ενταφιασμός προσώπου της παρ. 1 σε τάφο γενικού ταφώνα αντί των ειδικών ταφώνων νηπίων, καταβάλλεται το προβλεπόμενο δικαίωμα ταφής, χωρίς την απαλλαγή της παρ. 1.

6. Εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της δεκαετούς ταφής στους ειδικούς ταφώνες νηπίων, οι συγγενείς υποχρεούνται να προσέλθουν στην Υπηρεσία για την εκταφή ή για την υποβολή αίτησης παράτασης της ταφής, εφόσον υπάρχει δυνατότητα, καταβάλλοντας το δικαίωμα της παρ. 4.
7. Εάν οι συγγενείς δεν προσέλθουν και παρέλθουν δύο (2) μήνες από τη λήξη της προθεσμίας της παρ. 6, η Υπηρεσία μπορεί, εφόσον το κρίνει αναγκαίο, να προβεί σε αυτεπάγγελτη εκταφή κατά τη διαδικασία του άρθρου 32.
8. Για πρόσωπα της παρ. 1 που έχουν ενταφιαστεί σε τάφους γενικών ταφώνων και για τα οποία ζητείται παράταση της ταφής, εφαρμόζεται το άρθρο 39.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' – ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΙ ΤΕΛΗ

Άρθρο 41 – Δικαιώματα του Δήμου – Βεβαίωση και είσπραξη τελών

1. Τα τέλη του άρθρου 423 του Ν. 5314/2026 επιβάλλονται με τον παρόντα Κανονισμό. Το ύψος τους καθορίζεται με την εκάστοτε ισχύουσα απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου «περί καθορισμού τελών και δικαιωμάτων Δημοτικών Κοιμητηρίων» και περιλαμβάνουν ιδίως:
 - α) δικαίωμα ταφής σε τάφους τετραετούς ταφής, δικαίωμα εκταφής και δικαίωμα πλύσης οστών,
 - β) δικαίωμα ταφής σε οικογενειακούς τάφους,
 - γ) δικαίωμα παράτασης ταφής σε τάφους τετραετούς ταφής,
 - δ) δικαίωμα ετήσιας φύλαξης οστών ή τέφρας στο οστεοφυλάκιο και εφάπαξ δικαίωμα χρήσης κιβωτίου οστών,
 - ε) δικαίωμα παραμονής στο νεκροστάσιο, ανά εικοσιτετράωρο ή κλάσμα αυτού,
 - στ) δικαίωμα παραμονής στον ψυκτικό θάλαμο, ανά εικοσιτετράωρο ή κλάσμα αυτού,
 - ζ) τέλος παραχώρησης χρήσης χώρου για σύσταση οικογενειακού τάφου,
 - η) δικαίωμα ταφής σε οικογενειακό τάφο δικαιούχου.
2. Για τους οικογενειακούς τάφους προβλέπονται επιπλέον ιδίως τα ακόλουθα δικαιώματα:
 - α) δικαίωμα συντήρησης κοινόχρηστων χώρων οικογενειακών τάφων,
 - β) δικαίωμα οστεοφύλαξης δικαιούχων,
 - γ) δικαίωμα οστεοφύλαξης μη δικαιούχων, αποκλειστικά για ήδη υφιστάμενες περιπτώσεις φιλοξενίας,
 - δ) δικαίωμα παράτασης ταφής μη δικαιούχων, αποκλειστικά για ήδη υφιστάμενες περιπτώσεις φιλοξενίας.
3. Τα τέλη και τα δικαιώματα καταβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο και, κατά περίπτωση, από το πρόσωπο που υπέχει τη σχετική υποχρέωση, πριν από τη διενέργεια της αντίστοιχης πράξης (ενταφιασμός, εκταφή, παράταση ταφής, οστεοφύλαξη κ.λπ.), εκτός εάν ειδική διάταξη του παρόντος Κανονισμού ή της απόφασης καθορισμού τελών ορίζει διαφορετικά.

4. Το τέλος παραχώρησης χρήσης χώρου για σύσταση οικογενειακού τάφου μπορεί, αντί της εφάπαξ καταβολής, να καταβάλλεται σε ισόποσες δόσεις, εφόσον αυτό προβλέπεται από την απόφαση καθορισμού τελών.
5. Η αλλαγή του προσώπου που έχει δηλωθεί ως ενδιαφερόμενος δεν απαλλάσσει τον αρχικό υπόχρεο από ήδη βεβαιωμένες οφειλές. Οι νέες υποχρεώσεις βαρύνουν το πρόσωπο που αναλαμβάνει την ευθύνη.
6. Τέλη και δικαιώματα που αφορούν παρελθόντα χρονικά διαστήματα υπολογίζονται με βάση τα τέλη και δικαιώματα που ίσχυαν κατά τον χρόνο γένεσης της αντίστοιχης οφειλής.
7. Για παράταση της ταφής μετά τη συμπλήρωση του τρίτου έτους παράτασης, δηλαδή από το όγδοο (8ο) έτος συνολικής παραμονής και εφεξής, το δικαίωμα ισούται με το δικαίωμα παράτασης του τρίτου έτους, προσαυξημένο κατά ποσοστό που καθορίζεται ετησίως με την απόφαση καθορισμού τελών, κατόπιν τεκμηριωμένης εισήγησης της αρμόδιας Υπηρεσίας.
8. Για χρονικό διάστημα παράτασης άνω των δεκαπέντε (15) ημερών λογίζεται δικαίωμα ενός (1) μηνός, ενώ για διάστημα έως και δεκαπέντε (15) ημερών δεν οφείλεται δικαίωμα, εκτός εάν η απόφαση καθορισμού τελών ορίζει διαφορετικά.
9. Το δικαίωμα συντήρησης οικογενειακών τάφων εισπράττεται ανά τετραετία από τους δικαιούχους χρήσης. Το ύψος του καθορίζεται με την απόφαση καθορισμού τελών και ο υπολογισμός του αρχίζει από το έτος παραχώρησης του τάφου.

Άρθρο 42 – Απαλλαγές από τα τέλη ταφής

1. Απαλλάσσονται από τα δικαιώματα ταφής, εκταφής και χρήσης ψυκτικού θαλάμου:
 - α) Στρατιωτικοί των Ενόπλων Δυνάμεων και προσωπικό των Σωμάτων Ασφαλείας που απεβίωσαν κατά την εκτέλεση διατεταγμένης υπηρεσίας. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται επιπλέον δωρεάν παράταση ταφής έως τέσσερα (4) έτη, ώστε η συνολική δωρεάν διάρκεια ταφής να ανέρχεται σε οκτώ (8) έτη.
 - β) Αποδεδειγμένα άποροι, με την προσκόμιση της σχετικής απόφασης της αρμόδιας υπηρεσίας κοινωνικής προστασίας. Ο ενταφιασμός τους γίνεται σε τάφο τετραετούς ταφής του Κοιμητηρίου «Αναστάσεως του Κυρίου». Αν η απόφαση δεν μπορεί να προσκομιστεί κατά τον ενταφιασμό, η ταφή γίνεται με υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του ενδιαφερομένου ή, κατά περίπτωση, του γραφείου τελετών, και τάσσεται αποκλειστική προθεσμία δέκα (10) ημερών για την προσκόμισή της. Μετά την άπρακτη παρέλευση της προθεσμίας, τα τέλη και δικαιώματα καθίστανται απαιτητά και, αν δεν καταβληθούν, βεβαιώνονται σε βάρος του ενδιαφερομένου σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
 - γ) Ορφανά και εγκαταλελειμμένα παιδιά ιδρυμάτων του Δήμου, τα οποία ενταφιάζονται δωρεάν σε τάφους τετραετούς ταφής.
 - δ) Νεκροί που μεταφέρονται από ανατομικά και παθολογοανατομικά εργαστήρια Ιατρικών Σχολών, καθώς και αποβιώσαντες σε νοσοκομεία και κλινικές, εφόσον είναι ανέφικτη η ανεύρεση συγγενών, οι οποίοι ενταφιάζονται στον ταφώνα των αζήτητων. Για τον ενταφιασμό απαιτείται αίτημα της αρμόδιας υπηρεσίας του οικείου ιδρύματος,

συνοδευόμενο από βεβαίωση του οικείου Αστυνομικού Τμήματος περί μη ανεύρεσης συγγενών και, για αλλοδαπούς, από βεβαίωση της οικείας πρεσβείας ή προξενικής αρχής, εφόσον απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία.

ε) Έμβρυα για τα οποία έχει εκδοθεί ληξιαρχική πράξη θανάτου, βρέφη και νήπια έως πέντε (5) ετών, τα οποία ενταφιάζονται για δέκα (10) έτη σύμφωνα με το άρθρο 40.

στ) Δωρητές οργάνων σώματος. Η απαλλαγή αφορά αποκλειστικά τους ενεργούς δότες, δηλαδή όσους από τους οποίους αφαιρέθηκαν επιτυχώς μετά θάνατον όργανα ή ιστοί προς μεταμόσχευση, και όχι όσους απλώς κατείχαν εν ζωή κάρτα δωρητή. Απαιτούνται:

- βεβαίωση ολοκλήρωσης της διαδικασίας δωρεάς οργάνων και ιστών από τον Εθνικό Οργανισμό Μεταμοσχεύσεων (ΕΟΜ) ή από το νοσοκομείο, η οποία πιστοποιεί ρητά ότι ο θανών κατέστη ενεργός δότης,
- αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης θανάτου,
- αίτηση του ενδιαφερομένου προς το Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων για την υπαγωγή στην απαλλαγή.

ζ) Νέοι έως είκοσι εννέα (29) ετών, σύμφωνα με το άρθρο 40 παρ. 3, με την προσκόμιση της ληξιαρχικής πράξης θανάτου.

2. Οι περιπτώσεις της παρ. 1 απαλλάσσονται επίσης, σύμφωνα με την απόφαση καθορισμού τελών, από το δικαίωμα χρήσης νεκροστασίου.
3. Όποιος ενδιαφερθεί μεταγενέστερα για την ανακομιδή σορού που έχει ενταφιαστεί στον ταφώνα των αζήτητων υποχρεούται, πριν από την εκταφή, να καταβάλει τα δικαιώματα ταφής και τυχόν παράτασης που έχουν γεννηθεί έως την ημερομηνία υποβολής της αίτησης εκταφής, καθώς και το δικαίωμα εκταφής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ – ΜΝΗΜΕΙΑ, ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ

Άρθρο 43 – Σχεδιασμός και μορφή κατασκευής μνημείων

1. Τα μνημεία επί των τάφων είναι πράγματα εκτός συναλλαγής, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
2. Ως «μνημείο» νοείται κάθε στοιχείο διακόσμησης, κινητό ή ακίνητο, ανεξάρτητα από το υλικό κατασκευής ή επεξεργασίας του, που τοποθετείται επί του τάφου.
3. Για τους τάφους τετραετούς ταφής στο Κοιμητήριο «Αναστάσεως του Κυρίου» ορίζονται υποχρεωτικά δύο τύποι κηροστάτη, όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα του παρόντος Κανονισμού. Οι διαστάσεις του κηροστάτη είναι:
 - α) ύψος κηροστάτη: 50 εκατοστά,
 - β) ύψος βάσης κηροστάτη: 20 εκατοστά,
 - γ) μήκος κηροστάτη: 105 ή 110 εκατοστά, από τα οποία τα 30 εκατοστά (15 ανά πλευρά) προορίζονται για την προαιρετική τοποθέτηση δύο (2) ανθοδοχείων, το ύψος των οποίων δεν υπερβαίνει τα 30 εκατοστά,

- δ) βάθος κηροστάτη: 25 εκατοστά,
- ε) στην αριστερή πλευρά του κηροστάτη τοποθετείται το θυμιατό, στη δεξιά το καντήλι και στο κέντρο το θρησκευτικό σύμβολο του δόγματος του θανόντος, με μέγιστο ύψος 30 εκατοστά.
4. Το τμήμα του τάφου μεταξύ του κηροστάτη και της ταφικής πλάκας παραμένει ακάλυπτο και επιστρωμένο αποκλειστικά με χώμα ή διαμορφώνεται με φύτευση γκαζόν ή εποχικών λουλουδιών από τους συγγενείς του θανόντος.
5. Πλην του κηροστάτη της παρ. 3 και της ταφικής πλάκας της παρ. 17, απαγορεύεται αυστηρά η τοποθέτηση οποιουδήποτε άλλου υλικού, όπως ενδεικτικά μαρμάρινων πλακών, πλασιών, χαλικιών ή άλλων αδρανών υλικών, ώστε να διευκολύνεται η φυσική αποσύνθεση και να μην παρεμποδίζονται οι εργασίες ταφών, εκταφών, κοπής χόρτων και εν γένει συντήρησης των Κοιμητηρίων.
6. Η απαγόρευση τοποθέτησης χαλικιών αποσκοπεί ειδικότερα στην προστασία των συνθηκών φυσικής αποσύνθεσης και στην αποφυγή δημιουργίας χαλικώδους εδάφους.
7. Για τους τάφους τετραετούς ταφής στο Κοιμητήριο «Αγίου Παύλου (Μαλακοπής)» ορίζονται υποχρεωτικά δύο τύποι τάφων, όπως αποτυπώνονται στο Παράρτημα του παρόντος Κανονισμού.
8. Σε καμία περίπτωση οι διαστάσεις του κηροστάτη δεν υπερβαίνουν τα όρια του τάφου.
9. Η τοποθέτηση μνημείου επί του τάφου δεν είναι υποχρεωτική.
10. Κάθε κατασκευή που τοποθετείται σε τάφο και δεν πληροί τις καθορισμένες προδιαγραφές θεωρείται μη εγκεκριμένη και αφαιρείται σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπουν ο παρών Κανονισμός και η κείμενη νομοθεσία, με ευθύνη και δαπάνη του υπόχρεου.
11. Σε περίπτωση διαπίστωσης αυθαίρετης ή μη εγκεκριμένης κατασκευής, η αρμόδια Υπηρεσία διενεργεί αυτοψία και συντάσσει σχετική έκθεση. Η αφαίρεση της κατασκευής και ο τυχόν καταλογισμός δαπανών ή διοικητικών κυρώσεων γίνονται μόνο εφόσον υπάρχει η απαιτούμενη νόμιμη βάση και αρμοδιότητα.
12. Η κατασκευή οικογενειακού τάφου ανατίθεται από τον δικαιούχο σε ιδιώτη μαρμαροτεχνίτη. Τα σχέδια κατασκευής μνημείου σε οικογενειακούς τάφους υποβάλλονται προς έγκριση στην αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου και οι διαστάσεις τους περιορίζονται αυστηρά εντός των ορίων του παραχωρηθέντος χώρου. Ειδικότερα:
- α) Όποιος επιθυμεί να ανεγείρει οικογενειακό τάφο στους ταφώνες Οα, Οδ, Ο1α, Ο1δ, Ο2α, Ο2δ, Ο3α και Ο3δ του Κοιμητηρίου «Αναστάσεως του Κυρίου», μετά την παραχώρηση του χώρου και τη λήψη της πράξης παραχώρησης, στην οποία αποτυπώνονται η θέση και τα στοιχεία του τάφου, υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου για τη χορήγηση άδειας.
- β) Η αίτηση συνοδεύεται από σχέδιο του οικογενειακού τάφου εις τριπλούν, σε κλίμακα 1:10 ή 1:20, με κατόψεις, όψεις και τομές, τοπογραφικό διάγραμμα του ταφικού τετραγώνου σε κλίμακα 1:200, τεχνική έκθεση που περιγράφει την κατασκευή και υπόμνημα των υλικών. Τα σχέδια συντάσσονται και υπογράφονται από αρμόδιο μηχανικό, ο οποίος φέρει την ευθύνη

για την πληρότητα των μελετών και για την επίβλεψη της κατασκευής, στο μέτρο που αυτό προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία.

- γ) Κατά τη σύνταξη των σχεδίων και την εκτέλεση του έργου τηρούνται υποχρεωτικά τα εξής:
- το ταφικό μνημείο καταλαμβάνει έκταση έως 2,50 μ. × 2,50 μ. και απέχει υποχρεωτικά 25 εκατοστά περιμετρικά, εσωτερικά, από τα όρια του παραχωρηθέντος χώρου,
 - το ύψος του ταφικού μνημείου δεν υπερβαίνει τα 3,00 μέτρα,
 - η κύρια όψη του ταφικού μνημείου τοποθετείται παράλληλα προς το πεζοδρόμιο, ενώ η ακριβής θέση και ο προσανατολισμός της καθορίζονται από την αρμόδια Υπηρεσία,
 - εντός των Κοιμητηρίων επιτρέπεται μόνο η συναρμολόγηση έτοιμων και κατεργασμένων δομικών στοιχείων και όχι η επεξεργασία, κοπή ή κατεργασία ακατέργαστων υλικών.

- δ) Επιτρέπεται η προσωρινή κατάληψη έως του ημίσεος του πλάτους του πεζοδρομίου μπροστά από τον χώρο ανέγερσης, και μόνο κατά το πλάτος του τάφου, για την τοποθέτηση υλικών, για διάστημα έως πέντε (5) ημέρες.

- ε) Εντός της προθεσμίας της περ. δ' ολοκληρώνονται οι εργασίες και απομακρύνονται από το Κοιμητήριο όλα τα άχρηστα υλικά, εργαλεία και μηχανήματα, με δαπάνη και ευθύνη του αιτούντος.

- στ) Η έναρξη των εργασιών, μετά τη λήψη της άδειας της Τεχνικής Υπηρεσίας, γνωστοποιείται στο Τμήμα Διαχείρισης Κοιμητηρίων, το οποίο παρακολουθεί την τήρηση των όρων της άδειας.

- ζ) Η υποβολή αίτησης κατασκευής οικογενειακού τάφου συνεπάγεται την πλήρη και ανεπιφύλακτη αποδοχή των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού για την κατασκευή, χρήση, συντήρηση και αποκατάσταση του τάφου.

13. Τα μνημεία οικογενειακών τάφων που χρήζουν επισκευής για λόγους ασφάλειας, εξωτερικής εμφάνισης ή δημόσιας υγείας επισκευάζονται υποχρεωτικά από τους δικαιούχους χρήσης εντός της προθεσμίας που τάσσει ο Δήμος.
14. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, ο Δήμος μπορεί να εκτελέσει τις αναγκαίες εργασίες, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, με δαπάνη και για λογαριασμό των υπόχρεων, η οποία καταλογίζεται και εισπράττεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.
15. Απαγορεύεται η επεξεργασία ακατέργαστων υλικών και η χρήση ηλεκτρικού ρεύματος της Υπηρεσίας από ιδιώτες μαρμαρογλύπτες ή μαρμαροτεχνίτες εντός των Κοιμητηρίων. Η εργασία τους περιορίζεται στη συναρμολόγηση κατεργασμένων και έτοιμων προς τοποθέτηση υλικών.
16. Η τοποθέτηση κηροστατών, ταφικών πλακών και λοιπών διακοσμητικών στοιχείων αποτελεί ιδιωτική υπόθεση των πολιτών και η Υπηρεσία δεν φέρει ευθύνη για τη συντήρηση, την ασφάλεια ή την κατάστασή τους.
17. Η Υπηρεσία αναγνωρίζει ως επίσημα στοιχεία ταυτοποίησης του τάφου μόνο εκείνα που προβλέπονται ρητά από τον παρόντα Κανονισμό, ιδίως τον σταυρό και την ταφική πλάκα

(μαρμάρينو πλακίδιο) με τα στοιχεία του θανόντος, η οποία τοποθετείται με μέριμνα και δαπάνη των συγγενών σύμφωνα με το άρθρο 45 παρ. 7.

Άρθρο 44 – Ιδιωτικές εργασίες

1. Οι ιδιώτες που ασκούν οποιαδήποτε επαγγελματική δραστηριότητα εντός των Κοιμητηρίων του Δήμου Θεσσαλονίκης οφείλουν να είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο επαγγελματιών που τηρεί η αρμόδια Υπηρεσία.
2. Εντός των Κοιμητηρίων μπορούν να δραστηριοποιούνται οι ακόλουθες κατηγορίες επαγγελματιών:
 - γραφεία τελετών,
 - μαρμαρογλύπτες – μαρμαροτεχνίτες – εργατοτεχνίτες,
 - πάροχοι υπηρεσιών περιποίησης τάφων,
 - ανθοπώλες – πάροχοι υπηρεσιών ανθοστολισμού,
 - νεκροπομποί – φρακοφόροι – συνοδοί τελετών – εργάτες τελετών.
3. Για την εγγραφή στο μητρώο επαγγελματιών, οι ενδιαφερόμενοι προσκομίζουν στην Υπηρεσία τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη νόμιμη άσκηση της επαγγελματικής τους δραστηριότητας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
4. Κάθε μεταβολή των στοιχείων αυτών γνωστοποιείται στην Υπηρεσία χωρίς υπαίτια καθυστέρηση.
5. Οι επαγγελματίες υποχρεούνται να εκδίδουν όλα τα προβλεπόμενα από τη φορολογική νομοθεσία παραστατικά για τις υπηρεσίες τους.
6. Οι επαγγελματίες που εκτελούν εργασίες εντός των Κοιμητηρίων οφείλουν να είναι εφοδιασμένοι με άδεια εισόδου και εκτέλεσης εργασιών, η οποία χορηγείται κατόπιν αίτησής τους από την αρμόδια Υπηρεσία.
7. Με την αίτηση της παρ. 6 υποβάλλονται τα κατά νόμο απαιτούμενα δικαιολογητικά και, εφόσον προβλέπεται, πιστοποιητικό του οικείου Επιμελητηρίου περί της επαγγελματικής ιδιότητας, καθώς και φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα.
8. Η Υπηρεσία μπορεί να επιβάλλει ειδικό ετήσιο τέλος εισόδου και πρόσβασης επαγγελματιών, εφόσον αυτό προβλέπεται από την απόφαση καθορισμού τελών.
9. Σε επαγγελματίες που παραβιάζουν τις διατάξεις του παρόντος Κανονισμού ή τους όρους της άδειας εισόδου και εργασιών μπορεί, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και με τήρηση της προβλεπόμενης διοικητικής διαδικασίας, να επιβάλλεται το διοικητικό μέτρο της προσωρινής απαγόρευσης εισόδου στα Κοιμητήρια.
10. Η απαγόρευση εισόδου μπορεί να επιβάλλεται για διάστημα έως δέκα (10) ημερών και, σε περίπτωση υποτροπής, από δέκα (10) έως εξήντα (60) ημέρες, εφόσον υπάρχει σχετική νόμιμη εξουσιοδότηση και τηρείται η προβλεπόμενη διαδικασία.
11. Λόγοι απαγόρευσης εισόδου μπορούν να είναι ιδίως:
 - η τοποθέτηση μνημείου που δεν πληροί τις προδιαγραφές του παρόντος Κανονισμού,

- η κατασκευή οικογενειακού τάφου κατά παρέκκλιση από τα εγκεκριμένα σχέδια,
- η εκτέλεση εργασιών χωρίς την απαιτούμενη άδεια,
- η παραβίαση των όρων της χορηγηθείσας άδειας,
- κάθε σοβαρή ή επανειλημμένη παράβαση των διατάξεων του παρόντος Κανονισμού.

12. Επαγγελματίες σε βάρος των οποίων έχει επιβληθεί νόμιμα απαγόρευση εισόδου και οι οποίοι αρνούνται να συμμορφωθούν και να απομακρυνθούν από τα Κοιμητήρια μπορούν να απομακρύνονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και, εφόσον απαιτείται, με τη συνδρομή των αρμόδιων αστυνομικών αρχών.

Άρθρο 45 – Υποχρεώσεις πολιτών

1. Η αφή κανδηλιών αποτελεί προαιρετική και προσωπική ενέργεια απόδοσης τιμής προς τον θανόντα και όχι υπηρεσία που παρέχεται από τον Δήμο. Η αφή πραγματοποιείται με τήρηση των κανονιστικών πράξεων και της νομοθεσίας για τη λειτουργία των Κοιμητηρίων, την καθαριότητα, την ασφάλεια και την προστασία του περιβάλλοντος.
2. Απαγορεύεται η χρήση των κοινόχρηστων χώρων και εγκαταστάσεων των Κοιμητηρίων για την αποθήκευση ή εναπόθεση υλικών που χρησιμοποιούνται για την αφή κανδηλιών, όπως ενδεικτικά έλαια, δοχεία, εύφλεκτα υλικά ή λοιπός εξοπλισμός, εκτός των ειδικά καθορισμένων από την Υπηρεσία χώρων.
3. Οι πολίτες, οι συγγενείς των θανόντων και οι επισκέπτες των Κοιμητηρίων υποχρεούνται να επιδεικνύουν τον οφειλόμενο σεβασμό στον ιερό και μνημειακό χαρακτήρα του χώρου, να τηρούν την ευκοσμία, την ησυχία και την καθαριότητα και να συμμορφώνονται με τις υποδείξεις των αρμόδιων δημοτικών υπαλλήλων.
4. Οι υπόχρεοι πολίτες οφείλουν να εξοφλούν το σύνολο των τελών και δικαιωμάτων (ταφής, παράτασης, οστεοφυλακίου κ.λπ.) πριν από τη διενέργεια της αντίστοιχης πράξης. Για κάθε νέα ταφή σε οικογενειακό τάφο αποτελεί απαράβατη προϋπόθεση η πλήρης απουσία ληξιπρόθεσμων οφειλών του τάφου προς τον Δήμο.
5. Κατά τον προγραμματισμό της εκταφής, οι συγγενείς υποχρεούνται να μεριμνήσουν για την απομάκρυνση όλων των μαρμάρινων κατασκευών, μνημείων και αντικειμένων του τάφου, συμπεριλαμβανομένης της ταφικής πλάκας, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 34.
6. Στους τάφους τετραετούς ταφής, οι συγγενείς υποχρεούνται να διατηρούν το σώμα του τάφου ανοιχτό (μόνο με χώμα, γκαζόν ή λουλούδια). Απαγορεύεται η τοποθέτηση μαρμάρων, τσιμέντων ή χαλίκιων, πλην του κηροστάτη και της ταφικής πλάκας του άρθρου 43.
7. Οι συγγενείς του θανόντος ή ο ενδιαφερόμενος υποχρεούνται να τοποθετήσουν επί του τάφου, με δική τους μέριμνα και δαπάνη, ταφική πλάκα (μαρμάρινο πλακίδιο) στην οποία αναγράφονται τουλάχιστον το ονοματεπώνυμο του θανόντος και οι ημερομηνίες γέννησης και θανάτου. Η τοποθέτηση γίνεται εντός έξι (6) μηνών από την ταφή, από τους ίδιους ή από εγγεγραμμένο επαγγελματία με άδεια εισόδου (άρθρο 44 παρ. 6). Η ταφική πλάκα αποτελεί επίσημο στοιχείο ταυτοποίησης του τάφου (άρθρο 43 παρ. 17) και απομακρύνεται πριν από την εκταφή σύμφωνα με το άρθρο 34.

8. Απαγορεύεται στους πολίτες η αυθαίρετη κατασκευή ιδιωτικών βρυσών ή παγκακιών και η φύτευση δέντρων σε κοινόχρηστους χώρους των Κοιμητηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ – ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 46 – Τελικές διατάξεις

1. Απαγορεύεται η είσοδος και η παραμονή ζώων στα Κοιμητήρια, με την επιφύλαξη του δικαιώματος πρόσβασης και παραμονής σκύλων βοήθειας, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
2. Απαγορεύονται η επαιτεία, η εγκατάσταση μικροπωλητών και κάθε είδους εμπορική ή οικονομική συναλλαγή εντός ή στις εισόδους των Κοιμητηρίων, εκτός εάν προβλέπεται ρητά από τον παρόντα Κανονισμό ή πραγματοποιείται στο πλαίσιο νόμιμα αδειοδοτημένης δραστηριότητας.
3. Σε περίπτωση διαπίστωσης παράβασης, η Υπηρεσία ενημερώνει τις αρμόδιες ελεγκτικές ή άλλες αρχές, χωρίς να αποκλείονται οι διοικητικές, ποινικές ή άλλες συνέπειες που προβλέπει η κείμενη νομοθεσία.
4. Μη εγκεκριμένες κατασκευές ή φυτεύσεις μπορούν να απομακρύνονται από τον Δήμο, σύμφωνα με την προβλεπόμενη διοικητική διαδικασία, με δαπάνη του υπεύθυνου ή του προσώπου που προέβη στην κατασκευή ή τη φύτευση, εφόσον αυτό μπορεί να προσδιοριστεί.
5. Διοικητικό πρόστιμο επιβάλλεται μόνο εφόσον προβλέπεται από ειδική διάταξη νόμου ή άλλη νόμιμη εξουσιοδότηση και από το αρμόδιο όργανο.
6. Οι παραπομπές του παρόντος Κανονισμού σε νόμους, κανονιστικές πράξεις, υπουργικές αποφάσεις και αποφάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου νοούνται ως παραπομπές στις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις τους, όπως τροποποιούνται, αντικαθίστανται ή συμπληρώνονται.
7. Ο παρών Κανονισμός ισχύει από τη δημοσίευσή του σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Από την έναρξη ισχύος του καταργείται κάθε προγενέστερη κανονιστική απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου που ρυθμίζει τα ίδια θέματα.